

אוצר המילים והמשמעים

בפרק זה הוספו הערות בצבע ורוד

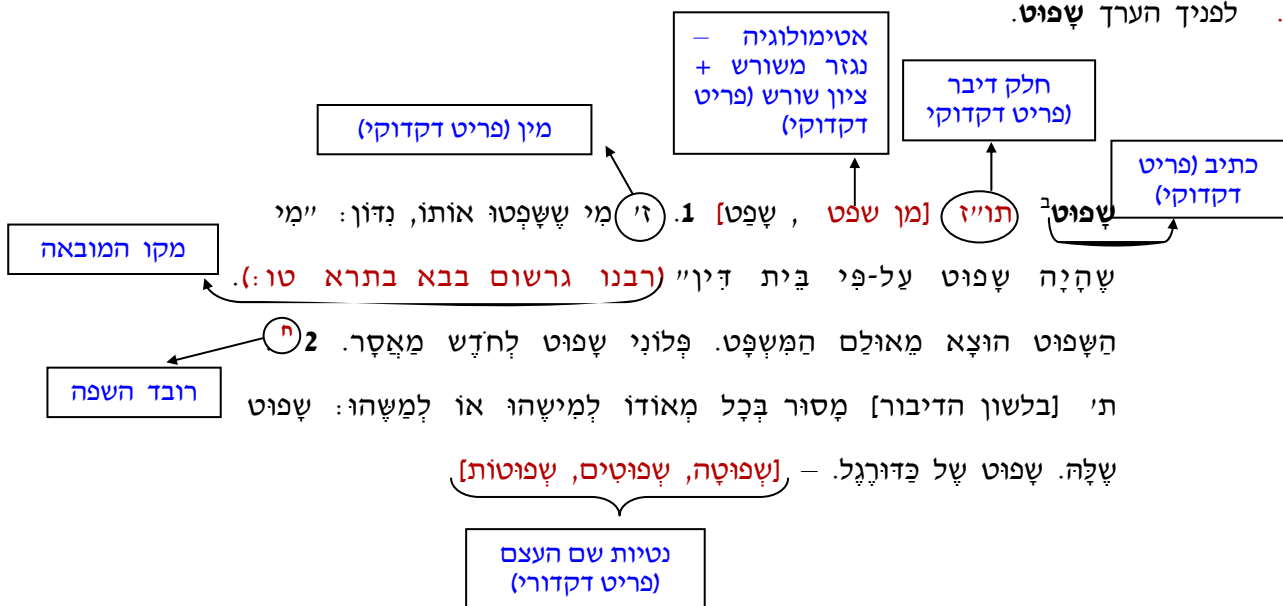
עמוד 112

תרגיל 1 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות

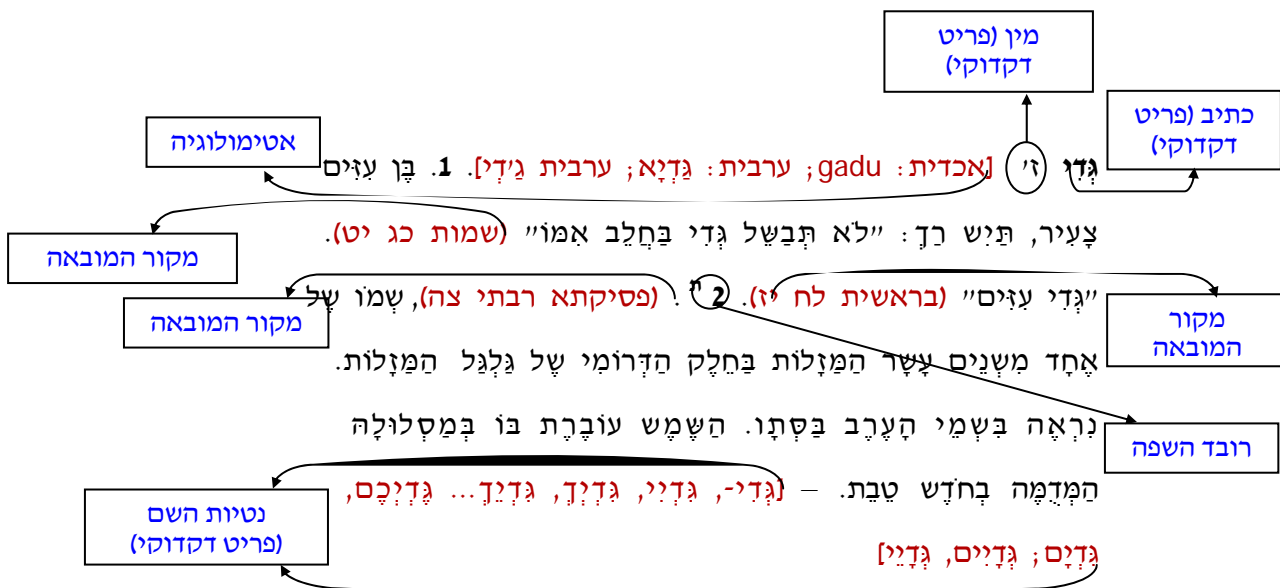
1. 1. א. ההגדרה הקלסית: "רְהִיט. הַמְשַׁמֵּשׁ לְהִנִּיחַ עָלָיו דְּבָרִים שׁוֹנִים אוּ לַעֲשׂוֹת עָלָיו עֲבוֹדָה פְּלִשְׁהִי: שְׁלַחַן אֲכִילָה. שְׁלַחַן פְּתִיבָה. שְׁלַחַן מְטַבֵּחַ. שְׁלַחַן עֲבוֹדָה".
- ב. מאפייני ההגדרה הקלסית כפי שבאים לידי ביטוי בהגדרה שנבחרה:
ההכללה: רְהִיט. (מגדיר באופן כללי מהו שולחן).
- ההבחנה: הַמְשַׁמֵּשׁ לְהִנִּיחַ עָלָיו דְּבָרִים שׁוֹנִים אוּ לַעֲשׂוֹת עָלָיו עֲבוֹדָה פְּלִשְׁהִי: שְׁלַחַן אֲכִילָה. שְׁלַחַן פְּתִיבָה. שְׁלַחַן מְטַבֵּחַ. שְׁלַחַן עֲבוֹדָה. (הסבר למה משמש השולחן)
2. א. ההגדרה הקלסית: "שֵׁם פּוֹלֵל לְפָרִי הָאֲדָמָה, גְּדוּלֵי קֶרֶקַע הַמְשַׁמְשִׁים מְזוֹן, לְאָדָם, יְבוּלִי".
- ב. מאפייני ההגדרה הקלסית כפי שבאים לידי ביטוי בהגדרה שנבחרה:
ההכללה: שֵׁם פּוֹלֵל לְפָרִי הָאֲדָמָה.
ההבחנה: מְשַׁמְשִׁים מְזוֹן, לְאָדָם, יְבוּל.
2. 1. א. ההגדרה הקלסית: "מְקוֹם שֵׁשׁ בוּ דוֹכְנִים וְחֲנוּוֹת לְמַכִּירַת מִצְרָכִים שׁוֹנִים; יָרִיד, מְרָכֹז גָּדוֹל הַמְצִיג לְרֵאוּהוּ מִיְנֵי סְחוּרוֹת לְמַכִּירָה".
- ב. מאפייני ההגדרה הקלסית כפי שבאים לידי ביטוי בהגדרה שנבחרה:
ההכללה: מְקוֹם.
ההבחנה: יֵשׁ בוּ דוֹכְנִים וְחֲנוּוֹת לְמַכִּירַת מִצְרָכִים שׁוֹנִים; יָרִיד, מְרָכֹז גָּדוֹל הַמְצִיג לְרֵאוּהוּ מִיְנֵי סְחוּרוֹת לְמַכִּירָה.
2. א. ההגדרה הקלסית: "מְקוֹם בְּבֵית עֵסֶק לְמַסִּירַת כֶּסֶף אוּ לְקַבְלָתוֹ; קוֹפְסָה לְאִיסוּף כֶּסֶפִים לְצַדָּקָה אוּ לְחִיסְכוֹן".
- ב. מאפייני ההגדרה הקלסית כפי שבאים לידי ביטוי בהגדרה שנבחרה:
ההכללה: מְקוֹם בְּבֵית עֵסֶק.
ההבחנה: לְמַסִּירַת כֶּסֶף אוּ לְקַבְלָתוֹ; קוֹפְסָה לְאִיסוּף כֶּסֶפִים לְצַדָּקָה אוּ לְחִיסְכוֹן.
3. א. ההגדרה הקלסית: "כְּלֵי בְצוּרַת יִלְקוּט אוּ אֲרֻנָּק אוּ שְׂקִיק שֶׁל בַּד אוּ שֶׁל עוֹר וְכַדִּי לְשִׁים בוּ חִפְצִים - בְּעִיקָר סְפָרִים וּמְכַשִּׁירֵי כְּתִיבָה".
- ב. מאפייני ההגדרה הקלסית כפי שבאים לידי ביטוי בהגדרה שנבחרה:
ההכללה: כְּלֵי בְצוּרַת יִלְקוּט אוּ אֲרֻנָּק אוּ שְׂקִיק שֶׁל בַּד אוּ שֶׁל עוֹר וְכַדִּי.
ההבחנה: לְשִׁים בוּ חִפְצִים - בְּעִיקָר סְפָרִים וּמְכַשִּׁירֵי כְּתִיבָה.

תרגיל 2 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות

1. לפניך הערך שפוט.

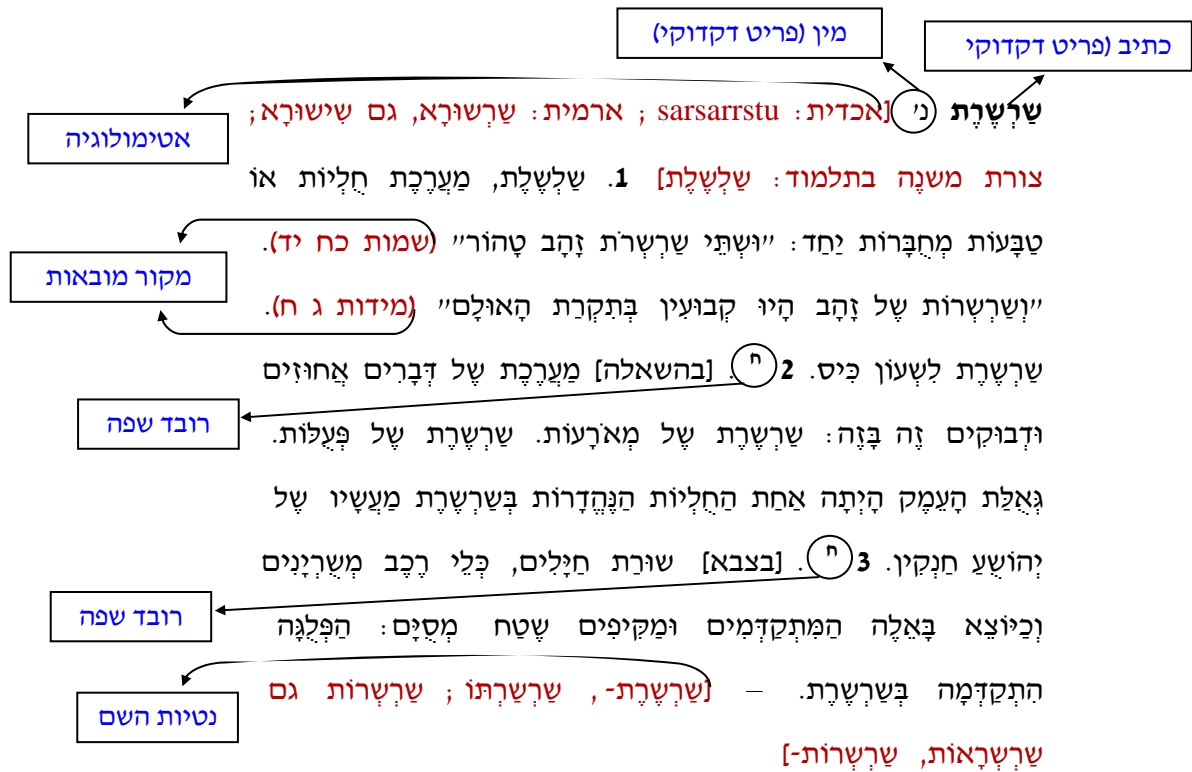
2. לפניך הערך גדי.

3. לפניך ערך הקשור לפועל **אכל**.

4. לפניך הערך שרשרת.

הערה: אחרי כל טבלת קריטריונים הוספתי בצבע כחול את הצגת הערך - כלומר כיצד הערך מוצג.

הצגת הערך:

פועל: שורש (מילון אבן שושן), צורת עבר נסתר (מילון רב מילים) וצורת ההווה (מילון ההווה)

שם עצם: כתיב חסר (מנוקד) ו/או כתיב מלא (לא מנוקד)

כמו-כן הערך מוצג על-פי היחס בין ההגדרות - יחס פוליסמי ויחס הומונימי.

כל הערכים עד לפרק "יחסים בין משמעים" בעמ' 187 (עד תרגיל 48) היחס בין ההגדרות הוא יחס פוליסמי. מתרגיל 48 מצוין לכל ערך היחס בין ההגדרות.

תרגיל 3 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות

1. טבלת הקריטריונים:

מילון אבן שושן	ההיבטים / הקריטריונים
מצייין בתחילת הערך בסוגריים מרובעים [ארמית, ערבית]	1. אטימולוגיה
מצייין מקורות (דברים, בראשית, ביאליק)	2. המקור שממנו נלקחו המובאות
1, 2 = לשון המקרא 3 = ת = תלמוד, מדרש, לשון חז"ל	3. רובד השפה
חסר (מנוקד) לא מצייין שמדובר בשם מצייין ז' - זכר לא מצייין מצייין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [צורת נסמך, רבים, שייכות, ריבוי בסמיכות]	4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות

הצגת הערך: שם בכתיב חסר (מנוקד)

2. טבלת הקריטריונים:

מילון אבן שושן	ההיבטים / הקריטריונים
לא מצייין	1. אטימולוגיה
מצייין מקורות (הרומי, ראש השנה)	2. המקור שממנו נלקחו המובאות
1 = לשון המקרא 2 = ב = ימי הביניים 3 = ת = תלמוד, מדרש, לשון חז"ל 4 = ימי הביניים	3. רובד השפה
חסר (מנוקד) לא מצייין שמדובר בשם מצייין ז' - זכר לא מצייין מצייין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [צורת נסמך, רבים, ריבוי בסמיכות]	4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות

הצגת הערך: שם בכתיב חסר (מנוקד)

3. טבלת הקריטריונים:

מילון אבן שושן	ההיבטים / הקריטריונים
מציין בתחילת הערך בסוגריים מרובעים [אכדית, ערבית]	1. אטימולוגיה
מציין מקורות (דברים, מלאכים, ירמיה, אלקבץ, ביאליק)	2. המקור שממנו נלקחו המובאות
1, 2 = לשון המקרא	3. רובד השפה
חסר (מנוקד) מציין: פ"ע לא מציין מציין בתחילת הערך מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [שם פועל, הווה, עתיד]	4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות

הצגת הערך: שורש (אחרי השורש מציג המילון את הנטייה של השורש בבניינים שונים בצורת עבר נסתר)

4. טבלת הקריטריונים:

מילון אבן שושן	ההיבטים / הקריטריונים
מציין בתחילת הערך בסוגריים מרובעים (נגזר משורש)	1. אטימולוגיה
מציין מקורות (ישעיה, יבמות, יהודה הלוי, יוסיפון, ויסלבסקי, עירובין)	2. המקור שממנו נלקחו המובאות
1 = לשון המקרא 2 = ת = תלמוד, מדרש, לשון חז"ל	3. רובד השפה
מלא (לא מנוקד) וחסר (מנוקד) מציין בתחילת הערך שמדובר בתואר (ת') לא מציין לא מציין מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [רבים, רבות]	4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות

הצגת הערך: שם בכתיב מלא (לא מנוקד) ובכתיב חסר (מנוקד)

5. **טבלת הקריטריונים:**

מילון אבן שושן	ההיבטים / הקריטריונים
מציין בתחילת הערך בסוגריים מרובעים (נגזר משורש)	1. אטימולוגיה
מציין מקורות (ירושלמי דמאי, ירושלמי כלאיים)	2. המקור שממנו נלקחו המובאות
1 = ת = תלמוד, מדרש, לשון חז"ל 2,3,4 = ח = עברית חדשה	3. רובד השפה
חסר (מנוקד) לא מציין שמדובר בשם מציין: ז' = זכר מציין בתחילת הערך בסוגריים מרובעים מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [צורת נסמך, רבים, ריבוי בסמיכות]	4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות

הצגת הערך: שם בכתיב חסר (מנוקד)

החטיבה הספרותית שממנה נלקח הערך "מכנס" = תלמוד, מדרש, לשון חז"ל (האות הקטנה ת' מעל הערך מסמנת זאת)

6. **טבלת הקריטריונים:**

מילון אבן שושן	ההיבטים / הקריטריונים
מציין בתחילת הערך בסוגריים מרובעים (נגזר משורש)	1. אטימולוגיה
מציין מקורות (שמות, ויקרא, בן סירא)	2. המקור שממנו נלקחו המובאות
1 = ת = תלמוד, מדרש, לשון חז"ל 2,3,4 = ח = עברית חדשה	3. רובד השפה
חסר (מנוקד), מלא (מנוקד) לא מציין שמדובר בשם מציין: ז"ז = זכר זוגי מציין בתחילת הערך בסוגריים מרובעים מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [צורת נסמך]	4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות

הצגת הערך: שם בכתיב חסר (מנוקד) ובכתיב מלא (לא מנוקד)

7. טבלת הקריטריונים:

מילון אבן שושן	ההיבטים / הקריטריונים
מציין בתחילת הערך בסוגריים מרובעים [אכדית, אוגריתית]	1. אטימולוגיה
מציין מקורות (יומא, מנדלי, ביאליק, במדבר)	2. המקור שממנו נלקחו המובאות
$n = 1 =$ עברית חדשה $2, 3 =$ ת = תלמוד, מדרש, לשון חז"ל	3. רובד השפה
חסר (מנוקד) לא מצוין שלפנינו פועל, אך מצוין פועל בזמן עבר ושם הבניין לא מצוין מציין בתחילת הערך מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [שם פועל, הווה, עתיד]	4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות

הצגת הערך: שורש (אחרי השורש מציג המילון את הנטייה של השורש בבניינים שונים בצורת עבר נסתר)

החטיבה הספרותית שממנה נלקח הערך "התלמוד" = תלמוד, מדרש, לשון חז"ל (האות הקטנה ת' מעל הערך מסמנת זאת)

8. טבלת הקריטריונים:

מילון אבן שושן	ההיבטים / הקריטריונים
מציין בתחילת הערך בסוגריים מרובעים [אכדית, אוגריתית, ערבית]	1. אטימולוגיה
מציין מקורות (ויקרא, דברים, שופטים, ירמיה, במדבר, כלים)	2. המקור שממנו נלקחו המובאות
$1, 2, 3, 4 =$ לשון המקרא $5 =$ עברית חדשה $6 =$ ת = תלמוד, מדרש, לשון חז"ל $7 =$ ימי הביניים	3. רובד השפה
חסר (מנוקד) מציין את שם הבניין ליד הפועל מציין: נ' = נקבה לא מצוין מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [צורת נסמך, שייכות, רבים, ריבוי בסמיכות]	4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות

הצגת הערך: שם בכתיב חסר (מנוקד)

תרגיל 4 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות (הגדרה קלסית וניתוח ערך)

1. א. (1) ההגדרה הקלסית: "אֶסְפָּה שֶׁל הַמוֹנֵי עִם כְּנוֹס רַב עִם לְשֵׁם דִּיּוֹן אוֹ לְשֵׁם הַכְרֵזָה אוֹ הַסְבָּרָה שֶׁל עֲנִינִים נִכְבָּדִים".
- (2) מאפייני ההגדרה הקלסית כפי שבאים לידי ביטוי בהגדרה שנבחרה:
 ההכללה: אֶסְפָּה שֶׁל הַמוֹנֵי עִם כְּנוֹס רַב עִם.
 ההבחנה: לְשֵׁם דִּיּוֹן אוֹ לְשֵׁם הַכְרֵזָה אוֹ הַסְבָּרָה שֶׁל עֲנִינִים נִכְבָּדִים.

ב. **טבלת הקריטריונים:**

מילון אבן שושן	ההיבטים / הקריטריונים
מציין בתחילת הערך בסוגריים מרובעים (נגזר משורש)	1. אטימולוגיה
מציין מקורות (דברים, במדבר, שביעית, ראש השנה, ירמיה)	2. המקור שממנו נלקחו המובאות
$n = 1$ = עברית חדשה $= 2$ לשון המקרא $= 3$ ת = תלמוד, מדרש, לשון חז"ל $= 4$ לשון המקרא	3. רובד השפה
חסר (מנוקד) לא מציין שלפנינו שם מציין: נ' = נקבה לא מציין מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [צורת נסמך, שייכות, רבים, ריבוי בסמיכות]	4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות

הצגת הערך: שם בכתיב חסר (מנוקד)

2. א. (1) ההגדרה הקלסית: "פְּלִי אֲכִילָה קָטָן בְּעַל שְׁנַיִם מְאָרְכוֹת וּמְחַדָּדוֹת שֶׁהָאוֹכֵל תּוֹקֵעַ אוֹתוֹ בְּמִזוֹן וּמְגִישׁוֹ אֶל פִּי".

(2) מאפייני ההגדרה הקלסית כפי שבאים לידי ביטוי בהגדרה שנבחרה:

ההכללה: פְּלִי אֲכִילָה קָטָן בְּעַל שְׁנַיִם מְאָרְכוֹת וּמְחַדָּדוֹת.

ההבחנה: הָאוֹכֵל תּוֹקֵעַ אוֹתוֹ בְּמִזוֹן וּמְגִישׁוֹ אֶל פִּי.

ב.

מילון אבן שושן	ההיבטים / הקריטריונים
מציין בתחילת הערך בסוגריים מרובעים [ערבית, נגזר משורש]	1. אטימולוגיה
מציין מקור מהתנ"כ (שמואל)	2. המקור שממנו נלקחו המובאות
1 = n = עברית חדשה 2 = לשון המקרא 3 = n = עברית חדשה	3. רובד השפה
חסר (מנוקד) לא מציין שלפנינו שם מציין: נ' = נקבה מציין בתחילת הערך מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [צורת נסמך, רבים, ריבוי בסמיכות]	4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות

הצגת הערך: שם בכתיב חסר (מנוקד)

תרגיל 5 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות - מילון בהקשר

1. א. הגדרה מספר 1.

נימוק: חבישת קסדה היא הדבר המוטל על פלוני לעשות.

ב.

ההיבטים / הקריטריונים	מילון אבן שושן
1. אטימולוגיה	מציין בתחילת הערך בסוגריים מרובעים (נגזר משורש)
2. המקור שממנו נלקחו המובאות	מציין מקורות (ברכות, סנהדרין, בבא בתרא)
3. רובד השפה	1 = לשון המקרא 2 = ת = תלמוד, מדרש, לשון חז"ל 3 = ח = עברית חדשה 4 = ת = תלמוד, מדרש, לשון חז"ל
4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות	חסר (מנוקד) לא מציין שלפנינו שם מציין: נ' = נקבה מציין בתחילת הערך (חוב) מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [צורת נסמך, רבים, ריבוי בסמיכות]

הצגת הערך: שם בכתיב חסר (מנוקד)

החטיבה הספרותית שממנה נלקח הערך "חובה" = תלמוד, מדרש, לשון חז"ל (האות הקטנה ת' מעל הערך מסמנת זאת)

2. א. הגדרה מספר 2.

ב.

ההיבטים / הקריטריונים	מילון אבן שושן
1. אטימולוגיה	מציין בתחילת הערך בסוגריים מרובעים [אכדית, אוגריתית]
2. המקור שממנו נלקחו המובאות	מציין מקורות (שמות, שמואל)
3. רובד השפה	1,2,3 = לשון המקרא 4 = ח = עברית חדשה
4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות	חסר (מנוקד) לא מציין שלפנינו שם מציין: ז' = זכר לא מציין מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [צורת נסמך, שייכות, רבים, ריבוי בסמיכות]

הצגת הערך: שם בכתיב חסר (מנוקד)

3. א. הגדרה מספר 2.

ב.

ההיבטים / הקריטריונים	מילון אבן שושן
1. אטימולוגיה	מציין בתחילת הערך בסוגריים מרובעים (נגזר משורש)
2. המקור שממנו נלקחו המובאות	מציין מקורות (כתובות, אברבנאל, מורה נבוכים, ג'נאח)
3. רובד השפה	1 = ת = תלמוד, מדרש, לשון חז"ל 2 = ח = עברית חדשה 3 = ת = תלמוד, מדרש, לשון חז"ל 4, 5 = ב = ימי הביניים
4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות	חסר (מנוקד) לא מציין שלפנינו שם מציין: נ' = נקבה מציין בתחילת הערך מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [צורת נסמך, רבים, ריבוי בסמיכות]

הצגת הערך: שם בכתיב חסר (מנוקד)

החטיבה הספרותית שממנה נלקח הערך "הצעה" = תלמוד, מדרש, לשון חז"ל (האות הקטנה ת' מעל הערך מסמנת זאת)

4. א. הגדרה מספר 4.

ב.

נימוק: בקטע כתוב כי ועדת השרים לענייני חקיקה אישרה את ההצעה, וההצעה צפויה לעבור בקריאה שניה ושלישית. בהגדרה כתובה המילה כנסת בסוגריים, כמו-כן כתוב כי "אישורה של הצעת חוק טעון שלוש קריאות".

ההיבטים / הקריטריונים	מילון אבן שושן
1. אטימולוגיה	מציין בתחילת הערך בסוגריים מרובעים (ספרות התלמודית, כמו-כן ספרות תלמודית)
2. המקור שממנו נלקחו המובאות	מציין מקורות (ברכות, רמב"ם)
3. רובד השפה	1 = ת = תלמוד, מדרש, לשון חז"ל 2 = לשון המקרא 3, 4 = ח = עברית חדשה
4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות	חסר (מנוקד) לא מציין שלפנינו שם מציין: נ' = נקבה מציין בתחילת הערך מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [צורת נסמך, רבים, ריבוי בסמיכות]

הצגת הערך: שם בכתיב חסר (מנוקד)

תרגיל 6 - תרגיל בנוסח בחינת הברגות - מילון בהקשר

1. א.

מילון אבן שושן	ההיבטים / הקריטריונים
מציין בתחילת הערך בסוגריים מרובעים (נגזר משורש)	1. אטימולוגיה
מציין מקור (ירושלמי)	2. המקור שממנו נלקחו המובאות
1 = ת = תלמוד, מדרש, לשון חז"ל 2, 3 = ח = עברית חדשה	3. רובד השפה
חסר (מנוקד) ומלא (לא מנוקד) לא מציין שלפנינו שם מציין: ז' = זכר מציין בתחילת הערך מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [צורת נסמך, רבים, ריבוי בסמיכות]	4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות

הצגת הערך: שם בכתיב חסר (מנוקד) ובכתיב מלא (לא מנוקד)

החטיבה הספרותית שממנה נלקח הערך "אישור" = תלמוד, מדרש, לשון חז"ל (האות הקטנה תי מעל הערך מסמנת זאת)

ב. הגדרה מספר 1.

2. א.

מילון אבן שושן	ההיבטים / הקריטריונים
מציין בתחילת הערך בסוגריים מרובעים (נגזר משורש)	1. אטימולוגיה
מציין מקור (דברים)	2. המקור שממנו נלקחו המובאות
1 = לשון המקרא 2, 3, 4 = ח = עברית חדשה	3. רובד השפה
חסר (מנוקד) לא מציין שלפנינו שם מציין: ז' = זכר מציין בתחילת הערך מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [צורת נסמך, רבים, ריבוי בסמיכות]	4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות

הצגת הערך: שם בכתיב חסר (מנוקד)

ב. הגדרה מספר 3.

- ג. (1) ההגדרה הקלסית: "רבולוציה, הפיכה בכוח של משטר המדינה, בטולה של צורת השלטון הקיימת לשם הקמת שלטון חדש".
- (2) מאפייני ההגדרה הקלסית כפי שבאים לידי ביטוי בהגדרה שנבחרה:
ההכללה: רבולוציה, הפיכה בכוח של משטר המדינה, בטולה של צורת השלטון הקיימת.
ההבחנה: לשם הקמת שלטון חדש.

עמוד 129

תרגיל 7 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות - מילון בהקשר

- א. (1) ההגדרה הקלסית: "רצועה בכביש המסמנת בקו לבן מרסק והמיעדת לתנועת טור אחד של מכוניות".
- (2) מאפייני ההגדרה הקלסית כפי שבאים לידי ביטוי בהגדרה שנבחרה:
ההכללה: רצועה בכביש המסמנת בקו לבן מרסק.
ההבחנה: המיעדת לתנועת טור אחד של מכוניות.

ב.

מילון אבן שושן	ההיבטים / הקריטריונים
מציין בתחילת הערך בסוגריים מרובעים (נגזר משורש) [אוגריתית]	1. אטימולוגיה
מציין מקורות (איוב, יהודה הלוי, תהילים, ביאליק)	2. המקור שממנו נלקחו המובאות
2,1 = לשון המקרא 3 = ת = תלמוד, מדרש, לשון חז"ל 5,4 = ח = עברית חדשה	3. רובד השפה
חסר (מנוקד) לא מציין שלפנינו שם מציין: ז' = זכר מציין בתחילת הערך מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [צורת נסמך, רבים, ריבוי בסמיכות]	4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות

הצגת הערך: שם בכתיב חסר (מנוקד)

- ג. משפט 1: הגדרה מספר 4.
 נימוק: במשפט מדובר על קו תחבורה באוויר "נתיב תעופה מאילת למרכז הארץ", ובמילון כתוב: "קו תחבור שנקבע לתנועה באוויר: נתיבי אויר ישראל-הולנד".
- משפט 2: הגדרה מספר 5.
 נימוק: במשפט מדובר על רצועה בכביש המיועדת לתנועת טור אחד של מכוניות, ובמילון כתוב: "רצועה בכביש המסומנת בקו לבן מרוסק והמיועדת לתנועת טור אחד של מכוניות...".

תרגיל 8 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות - מילון בהקשר

א. הגדרה מספר 3.

נימוק: המשפט מתייחס לסרט קולנוע של יוסף סידר. "פילם, מערכת צילומי קולנוע המצטרפים למחזה שלם".

ב. לפניך השוואה עם כל הקריטריונים - בחר שני קריטריונים להשוואה.

ההיבטים / הקריטריונים	מילון אבן שושן
1. אטימולוגיה	מציין בתחילת הערך בסוגריים מרובעים [ערבית]
2. המקור שממנו נלקחו המובאות	מציין מקור (כלאיים)
3. רובד השפה	1 = ת = תלמוד, מדרש, לשון חז"ל 2, 3 = ח = עברית חדשה
4. פרטים דקדוקיים	חסר (מנוקד) לא מציין שלפנינו שם מציין: ז' = זכר לא מציין מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [צורת נסמך, שייכות, רבים, ריבוי בסמיכות]

הצגת הערך: שם בכתב חסר (מנוקד)

- ג. * סרט אימים = הגדרה מספר 3.
- * סרט מצויר = הגדרה מספר 3.
- * סרט הדבקה = הגדרה מספר 2.
- * סרט לשיער = הגדרה מספר 1.

תרגיל 9 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות - מילון בהקשר

- * א. משפט 1: הגדרה מספר 1. (נימוק: מערכת ישיבה הכוונה היא לכורסה / כיסא שעליו יושבים ומשעינים את כובד הגוף. בהגדרה כתוב: "השענות בכל כובד הגוף על תחתית עמוד השדרה, מצבו של היושב").
משפט 2: הגדרה מספר 2.

ב.

ההיבטים / הקריטריונים	מילון אבן שושן
1. אטימולוגיה	מציין בתחילת הערך בסוגריים מרובעים (נגזר משורש)
2. המקור שממנו נלקחו המובאות	מציין מקורות (כתובות, מנדלי מו"ס, ספרי ראה, בודיצ'בסקי, אבות, עירובין, הנגיד, ר' חננאל, אמב"ם)
3. רובד השפה	4,2,1 = ת = תלמוד, מדרש, לשון חז"ל 3 = ח = עברית חדשה 5 = ב = ימי הביניים
4. פרטים דקדוקיים	כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות חסר (מנוקד) לא מציין שלפנינו שם מציין: נ' = נקבה מציין בתחילת הערך מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [נסמך רבים]

הצגת הערך: שם בכתיב חסר (מנוקד)

- ג. * ישיבה מזרחית = הגדרה מספר 1.
* ישיבת הסדר = הגדרה מספר 4.
- * א. רובד השפה של הערך "סלון" = לועזית (שים לב לאות הקטנה "לי" מעל לערך).
ב. רובד השפה המשותף לארבעת הפירושים = לשון המקרא.
ג. המקורות האטימולוגיים: צרפתית, איטלקית, אנגלית.
ד. משפט 1: הגדרה מספר 1.
משפט 2: הגדרה מספר 2.

תרגיל 10 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות - מילון בהקשר

- א. החטיבה הספרותית שממנה נלקח הערך "שאיפה" = ימי הביניים (שים לב לאות הקטנה "ב" מעל לערך)
- ב. משפט 1: "שאיפתו העזה" יכול להתפרש כתשוקה למשהו (הגדרה 2) וגם כצפיה וחתירה למטרה נכספת (הגדרה 3)
- משפט 2: "שאיפתו העזה" יכול להתפרש כתשוקה למשהו (הגדרה 2) וגם כצפיה וחתירה למטרה נכספת (הגדרה 3)
- משפט 3: 1.
- ג. * פסגת שאיפות = הגדרה מספר 2.
* שאיפת אוויר = הגדרה מספר 1.
- ד. לפניך השוואה עם כל הקריטריונים - בחר שני קריטריונים להשוואה.

מילון אבן שושן	ההיבטים / הקריטריונים
3,1 = n = עברית חדשה 2 = ימי הביניים	1. רובד השפה
חסר (מנוקד) לא מציין שלפנינו שם מציין: נ' = נקבה מציין בתחילת הערך מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [צורת נסמך, רבים]	2. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות

הצגת הערך: שם בכתיב חסר (מנוקד)

תרגיל 11 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות - מילון בהקשר

- א. משפט 1: הגדרה מספר 3.
משפט 2: הגדרה מספר 1.
- ב. * שטח ציבורי = הגדרה מספר 2.
* שטח הרפואה = הגדרה מספר 4.
- ג. לפניך השוואה עם כל הקריטריונים - בחר שלושה קריטריונים להשוואה.

ההיבטים / הקריטריונים	מילון אבן שושן
1. אטימולוגיה	מציין בתחילת הערך בסוגריים מרובעים [ערבית ונגזר משורש]
2. המקור שממנו נלקחו המובאות	מציין מקורות (אברהם בר חייא הנשיא)
3. רובד השפה	1 = ב = ימי הביניים 2,3,4 = ח = עברית חדשה
4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות	חסר (מנוקד) לא מציין שלפנינו שם מציין: ז' = זכר מציין בתחילת הערך מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [צורת נסמך, רבים, ריבוי בסמיכות]

הצגת הערך: שם בכתיב חסר (מנוקד)

תרגיל 12 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות - מילון בהקשר

- א. משפט 1: הגדרה מספר 3.
 נימוק: הכוונה במשפט היא שישראל נמצאת בשטח גדול "מקום מרוח, שטח רחב ידיים".
 משפט 2: הגדרה מספר 2.
 נימוק: המשפט אומר ששחורי דרום אפריקה יצאו לחופשי - בהגדרה: "רוחה, חופש, ישועה".
 ב. לפניך השוואה עם כל הקריטריונים - בחר שני קריטריונים להשוואה.

מילון אבן שושן	ההיבטים / הקריטריונים
מציין בתחילת הערך בסוגריים מרובעים [נגזר משורש]	1. אטימולוגיה
מציין מקורות (חבקוק, ביאליק, שמואל)	2. המקור שממנו נלקחו המובאות
4,2,1 = לשון המקרא 3 = n = עברית חדשה	3. רובד השפה
חסר (מנוקד) לא מציין שלפנינו שם מציין: ז' = זכר מציין בתחילת הערך מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [צורת נסמך, רבים, ריבוי בסמיכות]	4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות

הצגת הערך: שם בכתיב חסר (מנוקד)

- ג. * מרחב מְחִיָּה = הגדרה מספר 2.
 * מרחב תְּמָרוֹן = הגדרה מספר 4.

תרגיל 13 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות - מילון בהקשר

- א. הגדרה מספר 2. (נימוק: סגנון חיים הכוונה היא לדרך חיים, בהגדרה כתוב: "דרך").
- ב. (1) ההגדרה הקלסית: "אֶפֶן הַבְּעָה בְּלִשׁוֹן, הָאֲמָצְעִים הַלְשׁוֹנִיִּים שְׁמִשְׁתַּמְּשִׁים בָּהֶם לְהַרְצָאת רְעִיוֹן, הַרְגָּשָׁה, תְּאוּר טִבֵּע וְכוּ' בְּעַל פֶּה אוּ בְּכַתָּב".
 (2) מאפייני ההגדרה הקלסית כפי שבאים לידי ביטוי בהגדרה שנבחרה:
 ההכללה: אֶפֶן הַבְּעָה בְּלִשׁוֹן, הָאֲמָצְעִים הַלְשׁוֹנִיִּים.
 ההבחנה: מִשְׁתַּמְּשִׁים בָּהֶם לְהַרְצָאת רְעִיוֹן, הַרְגָּשָׁה, תְּאוּר טִבֵּע וְכוּ' בְּעַל פֶּה אוּ בְּכַתָּב.
- ג. * סגנון אימפרסיוניסטי = הגדרה מספר 2.
 * סגנון דיבור = הגדרה מספר 1.
 * סגנון גותי = הגדרה מספר 3.
- ד. לפניך השוואה עם כל הקריטריונים - בחר שני קריטריונים להשוואה.

ההיבטים / הקריטריונים	מילון אבן שושן
1. אטימולוגיה	מציין בתחילת הערך בסוגריים מרובעים [לטינית, יוונית]
2. המקור שממנו נלקחו המובאות	מציין מקורות (סנהדרין, אחד העם, קלצקין, שמות)
3. רובד השפה	4,1 = ת = תלמוד, מדרש, לשון חז"ל 3,2 = ח = עברית חדשה
4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות	חסר (מנוקד) לא מציין שלפנינו שם מציין: ז' = זכר לא מציין מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [צורת נסמך, רבים, ריבוי בסמיכות]

הצגת הערך: שם בכתיב חסר (מנוקד)

תרגיל 14 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות - מילון בהקשר

1. א. 1- הגדרה מספר 5.
 2- הגדרה מספר 2.
 3- הגדרה מספר 4.
 4- הגדרה מספר 5.

ב. לפניך השוואה עם כל הקריטריונים - בחר שני קריטריונים להשוואה.

מילון אבן שושן	ההיבטים / הקריטריונים
מציין בתחילת הערך בסוגריים מרובעים [אכדית, ערבית]	1. אטימולוגיה
מציין מקורות (שמואל, הזו)	2. המקור שממנו נלקחו המובאות
$n = 5,4,1 =$ עברית חדשה $= 2$ לשון המקרא $= 3 =$ ימי הביניים	3. רובד השפה
צורת העבר נסתר של הפועל בכתב חסר (מנוקד) לא מציין שלפנינו פועל לא מציין מציין בתחילת הערך מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [שם הפועל, הווה, עתיד]	4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות

הצגת הערך: שורש (אחרי השורש מציג המילון את הנטייה של השורש בבניינים שונים בצורת עבר נסתר)

2. א. 1- הגדרה מספר 1.
 2- הגדרה מספר 4.
 3- הגרה מספר 3.
 4- הגדרה מספר 2.

ב. לפניך השוואה עם כל הקריטריונים - בחר שני קריטריונים להשוואה.

מילון אבן שושן	ההיבטים / הקריטריונים
מציין בתחילת הערך בסוגריים מרובעים [נגזר משורש]	1. אטימולוגיה
מציין מקור (מלאכים)	2. המקור שממנו נלקחו המובאות
$= 1$ לשון המקרא $= 4,3,2 =$ עברית חדשה	3. רובד השפה
חסר (מנוקד) לא מציין שלפנינו שם מציין: נ' = נקבה מציין בתחילת הערך מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [צורת נסמך, רבים, ריבוי בסמיכות]	4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות

הצגת הערך: שם בכתב חסר (מנוקד)

3. א. 1- הגדרה מספר 1.
 2- הגדרה מספר 2.
 3- הגדרה מספר 1.
 4- הגדרה מספר 2.

ב. ההבדל בכתוב בין פרש לפרס מוסבר על-ידי האטימולוגיה. אנו למדים כי בספרות התלמודית ובארמית הכתיב היה פרס.

ג. לפניך השוואה עם כל הקריטריונים - בחר שני קריטריונים להשוואה.

מילון אבן שושן	ההיבטים / הקריטריונים
מצייין בתחילת הערך בסוגריים מרובעים [תלמוד, אכדית, ארמית]	1. אטימולוגיה
מצייין מקורות (במדבר, יחזקאל, מגילת ההודיות, שבת, שמות, איכה)	2. המקור שממנו נלקחו המובאות
1,2 = לשון המקרא	3. רובד השפה
צורת העבר נסתר של הפועל בכתוב חסר (מנוקד) לא מצייין שלפנינו שם מצייין: נ' = נקבה מצייין בתחילת הערך מצייין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [שם פועל, הוה, עתיד]	4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות

הצגת הערך: שם בכתוב חסר (מנוקד)

תרגיל 15 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות - מילון בהקשר

- א. * משפט 1: הגדרה מספר 3.
 נימוק: סל הבריאות היא קבוצה של תרופות ושירותים השייכים לתחום מוגדר והוא הרפואה. בהגדרה כתוב: "קבוצה של מוצרים או של שירותים השייכים לתחום צריכה מוגדר".
- * משפט 2: הגדרה מספר 4.
 נימוק: תעודת הסל היא מונח בכלכלה לנייר ערך המכיל קבוצה של חברות. לכל חברה יש שער מסוים. ניתן לעשות השוואה בין השערים השונים של תעודות הסל השונות. בהגדרה כתוב: "קבוצה של פריטים שמחיריהם או שעריהם משמשים בסיס להשוואה ולמדידת שינויים".
- * משפט מספר 3: הגדרה מספר 1.
 נימוק: הסל במשפט זה הוא תיק בעל שתי ידיות המשמש לנשיאת מצרכי מזון. בהגדרה כתוב: "תיק בעל שתי ידיות עשוי קש, בד פלסטיק וכד' המשמש לנשיאת דברים, בעיקר מצרכי מזון".
- * משפט מספר 4: הגדרה מהספר 2.
 נימוק: הסל במשפט זה משמש רשת שאליה קולעים את הכדור. בהגדרה כתוב: "הרשת שאליה יש לקלוע את הכדור".

ב. לפניך השוואה עם כל הקריטריונים - בחר שני קריטריונים להשוואה.

מילון רב מילים	ההיבטים / הקריטריונים
לא מציין	1. אטימולוגיה
לא מציין	2. המקור שממנו נלקחו המובאות
לא מציין	3. רובד השפה
כתיב מלא (לא מנוקד) וכתוב חסר (מנוקד) מציין שלפנינו שם מציין: ז' = זכר לא מציין מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [רבים]	4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות

הצגת הערך: שם בכתיב מלא (לא מנוקד) ובכתיב חסר (מנוקד)

- ג. * סל תרופות = הגדרה מספר 3.
 * סל מחירים = הגדרה מספר 4.
 * סל קש = הגדרה מספר 1.

תרגיל 16 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות - מילון בהקשר

א. הגדרה מספר 2.

נימוק: הכוונה במשפט היא לאנשים בעלי כוח והשפעה. בהגדרה כתוב: "החלק החשוב או רב הכוח ביותר של גוף מסוים, ארגון, עסק וכד'"

ב.

מילון רב מילים	ההיבטים / הקריטריונים
לא מציין	1. אטימולוגיה
לא מציין	2. המקור שממנו נלקחו המובאות
לא מציין	3. רובד השפה
כתיב מלא (לא מנוקד) וכתוב חסר (מנוקד) מציין שלפנינו שם מציין: נ' = נקבה לא מציין מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [רבים, ריבוי בסמיכות]	4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות

הצגת הערך: שם בכתיב מלא (לא מנוקד) ובכתיב חסר (מנוקד)

תרגיל 17 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות - מילון בהקשר

א. 1- הגדרה מספר 3.

2- הגדרה מספר 2.

3- הגדרה מספר 3.

4- הגדרה מספר 1.

ב. לפניך השוואה עם כל הקריטריונים - בחר שני קריטריונים להשוואה.

מילון רב מילים	ההיבטים / הקריטריונים
לא מציין	1. אטימולוגיה
לא מציין	2. המקור שממנו נלקחו המובאות
לא מציין	3. רובד השפה
כתיב מלא (לא מנוקד) וכתוב חסר (מנוקד) מציין שלפנינו פועל (פי) לא מציין מציין בסוף הערך מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [שם פועל, עבר, הווה, עתיד, ציווי]	4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות

הצגת הערך: פועל בעבר נסתר בכתיב מלא (לא מנוקד) ובכתיב חסר (מנוקד)

תרגיל 18 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות - מילון בהקשר

- א. משפט 1: הגדרה מספר 1.
 משפט 2: הגדרה מספר 1.
 משפט 3: הגדרה מספר 2.

ב.

מילון רב מילים	ההיבטים / הקריטריונים
לא מציין	1. אטימולוגיה
לא מציין	2. המקור שממנו נלקחו המובאות
לא מציין	3. רובד השפה
כתיב מלא (לא מנוקד) וכתוב חסר (מנוקד) מציין שלפנינו שם מציין: נ' = נקבה מציין בסוף הערך מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [רבים, צורת נסמך, ריבוי בסמיכות]	4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות

הצגת הערך: שם בכתיב מלא (לא מנוקד) ובכתיב חסר (מנוקד)

תרגיל 19 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות - מילון בהקשר

- א. משפט 1: "מוט או וו או קו מדומה שעליו סובב אופן או דלת או כדור וכד'."
 משפט 2: "מיץ, רוטב - בעיקר של דגים או של מאכלים כבושים."
 משפט 3: "כאב - בעיקר כאב היולדת."

ב.

כתיב חסר (מנוקד) לא מציין שלפנינו שם מציין: ז' = זכר מציין בסוף הערך <ציר> מציין נטיות בתחילת הערך בסוגריים מרובעים [רבים]	4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות
--	--

הצגת הערך: שם בכתיב חסר (מנוקד)

תרגיל 20 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות

- א. ההגדרה הקלסית: "כלי להאיר על-ידי פתילה דולקת הנתונה בתוך גליל של שעווה או של חלב וכד' (בימינו) או בתוך קערית שמן".
- ב. מאפייני ההגדרה הקלסית כפי שבאים לידי ביטוי בהגדרה שנבחרה:
 ההכללה: כלי להאיר.
 ההבחנה: על-ידי פתילה דולקת הנתונה בתוך גליל של שעווה או של חלב וכד' (בימינו) או בתוך קערית שמן.

הצגת הערך: שם בכתב חסר (מנוקד)

תרגיל 21 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות - מילון בהקשר

- א. לפניך השוואה עם כל הקריטריונים - בחר שני קריטריונים להשוואה.

מילון ההווה	ההיבטים / הקריטריונים
לא מציין	1. אטימולוגיה
לא מציין	2. המקור שממנו נלקחו המובאות
לא מציין	3. רובד השפה
כתיב חסר (מנוקד) לא מציין שלפנינו פועל לא מציין מציין בסוף הערך <בקר> מציין נטיות בתחילת הערך בסוגריים מרובעים [הווה יחידה, עבר, עתיד, שם פועל]	4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות

הצגת הערך: פועל בזמן הווה בכתב חסר (מנוקד)

- ב. * ההגדרה המתאימה ביותר למשמעותה במשפט: "בא למקום מסוים."
 נימוק: במשפט כתוב כי אני אבוא להוכי בערב החג.
- * ההגדרה המתאימה ביותר למשמעותה במשפט: "מביע בדרך כלל בכתב דברי ביקורת על מאמר או על ספר וכד'."
 נימוק: במשפט יש בקשה שאנו לא נעביר על עצמנו דברי ביקורת. הביקורת שאנו יכולים להעביר על עצמנו יכולה להיות בכתב ובעל-פה.

משפט לדוגמה: מבקר המדינה הורה בהנחיותיו כי המפלגות תפרסמנה את שמות כל האנשים אשר תרמו להן תרומה ששווייה 1,500 שקלים.
 ההגדרה המתאימה ביותר למשמעותה במשפט זה היא: "ממונה על ביקורת, כגון של כרטיסי נסיעה בתחבורה ציבורית". נימוק: במשפט המבקר אחראי על פעילות הגופים הציבוריים השונים.

עמוד 152

תרגיל 22 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות - מילון בהקשר

- א. משפט מספר 1: "לוחית מתכת עגולה בעלת ערך נקוב לקנייה ולמכירה."
 נימוק: מטבע זר הינו מתכת עגולה בעלת ערך נקוב.
 משפט מספר 2: "לוחית מתכת עגולה בעלת ערך נקוב לקנייה ולמכירה."
 נימוק: מטבע של חצי שקל הינו לוחית מתכת עגולה בעלת ערך נקוב.
- ב. לפניך שלושה משפטים, ובהם המילה "מטבע" מודגשת. העתק מהערך את ההגדרה המתאימה ביותר למשמעותה בכל אחד מהמשפטים.
- 1- "לוחית מתכת עגולה בעלת ערך נקוב לקנייה ולמכירה."
 - 2- "לוחית מתכת עגולה בעלת ערך נקוב לקנייה ולמכירה."
 - 3- "ביטוי קבוע, ניב".

הצגת הערך: שם בכתב חסר (מנוקד)

עמוד 153

תרגיל 23 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות - מילון בהקשר

- א. 1- "לוקח בחזקה או בתנועה פתאומית."
 2- "אוסר, לוקח למאסר."
 3- "קולט בשכלו, מבין."
- ב. בסוף הערך מסביר המילון כי המילה תופש (ש' בסף המילה ולא ס') היא כתיב מקראי.
- ג.

4. פרטים דקדוקיים	כתיב חסר (מנוקד)
כתיב	לא מציין שלפנינו פועל
חלקי דיבר	לא מציין
מין	מציין בסוף הערך <תפס>
שורש	מציין נטיות בתחילת הערך בסוגריים מרובעים [הווה
נטיות	יחידה, עבר, עתיד, שם פועל]

הצגת הערך: פועל בזמן הווה בכתב חסר (מנוקד)

תרגיל 24 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות - מילון בהקשר

- א. ההגדרה המתאימה ל"נעלה נעלה": "לובש נעל(ים)".
 נימוק: האישה לבשה נעליים.
 ההגדרה המתאימה ל"נעלה את הדלת": "סוגר במפתח"
 נימוק: האישה סגרה את הדלת בפני בעלה.

משפט: המנהל נעל את הישיבה.

ההגדרה המתאימה ביותר למשמעותה במשפט זה היא: "מסיים (ישיבה, כנס)

ב.

<p>4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות</p>	<p>כתיב חסר (מנוקד) לא מציין שלפנינו פועל לא מציין מציין בסוף הערך <נעל> מציין נטיות בתחילת הערך בסוגריים מרובעים [הווה יחידה, עבר, עתיד, שם פועל]</p>
---	---

הצגת הערך: פועל בזמן הווה בכתיב חסר (מנוקד)

תרגיל 25 - תרגיל בנוסח בחינת הברות - מילון בהקשר

- א. (1) משפט 1: "רהיט לשיבה עם משען לגב לאדם אחד."
 (2) משפט 2: הגדרה מספר 2: "שלטון, שררה".

ב.

מילון ההווה	מילון אבן שושן	ההיבטים / קריטריונים
לא מציין	מציין בסוגריים מרובעים בתחילת הערך [אוגריתית, אכדית, ארמית, ערבית]	1. אטימולוגיה
לא מביא ציטוטים	מציין מקורות (שמואל, מלכים, בבא קמא ובראשית)	2. המקור שממנו נלקחו המבואות
לא מציין	2,1 = לשון המקרא	3. רובד השפה
חסר (מנוקד) ומלא (לא מנוקד) לא מציין שמדובר בשם מציין ז' = זכר מציין בסוף הערך <כסא> מציין נטיות בתחילת הערך בסוגריים מרובעים [צורת רבים]	חסר (מנוקד) מלא (לא מנוקד) לא מציין שמדובר בשם מציין ז' = זכר לא מציין מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים. [צורת נסמך, שייכות, רבים, ריבוי בסמיכות]	4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות

הצגת הערך:

מילון אבן שושן: כתיב חסר (מנוקד), וכתיב מלא (לא מנוקד)

מילון ההווה: כתיב מלא (לא מנוקד), וכתיב חסר (מנוקד)

- ג. (1) ההגדרה הקלסית: "רהיט לשיבה לאדם, עשוי על-פי רב מארבע רגלים, משטח ושיבה אפקי וגב למשענת".

(2) מאפייני ההגדרה הקלסית כפי שבאים לידי ביטוי בהגדרה שנבחרה:

ההכללה: רהיט לשיבה לאדם.

ההבחנה: עשוי על-פי רב מארבע רגלים, משטח ושיבה אפקי וגב למשענת.

תרגיל 26 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות - מילון בהקשר

א. הגדרה מספר 2.

ב.

ההיבטים	מילון אבן שושן	מילון רב מילים
1. אטימולוגיה	מציין בתחילת הערך (נגזר משורש)	לא מציין
2. רובד השפה	ח = עברית חדשה	לא מציין
3. פרטים דקדוקיים	חסר (מנוקד)	חסר (מנוקד) ומלא (לא מנוקד)
כתיב	לא מציין שמדובר בשם	מציין שמדובר בשם עצם
חלקי דיבר	מציין נ' = נקבה	מציין נ' = נקבה
מין	מציין בתחילת הערך בסוגריים	מציין בסוף הערך בסוגריים מרובעים [ר.ו.מ]
שורש	מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [ר-ו-מ]	מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [ריבוי בסמיכות]
נטיות	מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים. [צורת נסמך, כינוי שייכות, צורת רבים וריבוי בסמיכות]	מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [ריבוי בסמיכות]

הצגת הערך:

מילון אבן שושן: כתיב חסר (מנוקד)

מילון רב מילים: כתיב מלא (לא מנוקד), וכתיב חסר (מנוקד)

ג. * הגדרה מספר 1.

* הגדרה מספר 4.

תרגיל 27 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות - מילון בהקשר

1. ד. המצלמה התרמית יכולה לשנות את פני העתיד בכך שהיא תחליף את ההערכות הסובייקטיביות בזיהוי חשודים.

2. ג. לספר על מכשיר חדש המאפשר לזהות שקרנים.

3. (1) השיטה החדשה לזיהוי שקרנים היא צילום פנים על-ידי מצלמה תרמית.

(2) המצלמה מודדת את החום הנפלט מגוף האדם ומתרגמת אותו לצבעים. כאשר אדם משקר יופיע מסביב לעיניו צבע לבן.

4. א. המנגנון: כאשר אדם נמצא במצבי לחץ גופו מתחיל להפריש כמויות מוגברות של ההורמון אדרנלין. כתוצאה מכך זרימת הדם מוגברת לאזור הפנים וטמפרטורת העור עולה.
 ב. הקשר בין המנגנון הטבעי של הגוף לבין אמירת שקר - כאשר אדם משקר הוא שרוי בלחץ, ולכן טמפרטורת העור שלו עולה, והאזור מסביב לעיניים מתחמם. (התחממות העור ועליית הטמפרטורה של העור הן מנגנון טבעי)
5. שתי השיטות: המצלמה והפוליגרף אינן מצליחות לחשוף שקרנים כאשר האדם שולט בתגובותיו.

6.

מצלמה תרמית	בדיקת פוליגרף	קריטריונים להשוואה
מְיָדִי	ארוך	זמן קבלת התוצאות
מְיָדִי	ארוך	זמן ניתוח התוצאות
לא	כן	האם הנבדק מודע לבדיקה
כן	לא	האם המכשיר שימושי מול קבוצת אנשים גדולה
לא	כן	האם דרוש בודק מיומן

7. א. (1) הגדרה מספר 1.
 (2) מאפייני ההגדרה הקלסית כפי שבאים לידי ביטוי בהגדרה:
ההכללה: החלק הקדמי של הראש.
ההבחנה: חלק הראש שבו המצח, העיניים, האף והפה.
 הגדרה על דרך הנרדפות היא הגדרה מספר 1. נימוק: המילה הנרדפת היא "פרצוף".
- ב. (1) הגדרה מספר 1.
 (2) הגדרה מספר 3.

ההיבטים	מילון אבן שושן	מילון רב מילים
1. אטימולוגיה	מציין בסוגריים מרובעים בתחילת הערך [אכדית, אוגריתית]	לא מציין
2. המקור שממנו נלקחו המבואות	מציין מקורות מלשון המקרא מהספרים: בראשית, יחזקאל, שמות ושיר השירים. מציין מקורות מסוטה, כוזרי, ר' יהונתן ורש"י.	מציין מקור מספר במדבר
3. רובד השפה	1,2,3 = לשון המקרא 4,5 = ת = תלמוד, מדרש, לשון חז"ל 6 = ב = ימי הביניים	לא מציין
4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות	חסר (מנוקד) לא מציין שמדובר בשם מציין ז"ר = זכר רבים, נ"ר = נקבה רבים לא מציין מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים. [צורות נסמך, שייכות, רבים]	חסר (מנוקד) ומלא (לא מנוקד) מציין שמדובר בשם עצם מציין זונ"ר = זכר ונקבה רבים לא מציין מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [צורת נסמך]

- ד. * תוי פנים = הגדרה מספר 1.
* פני השדה = הגדרה מספר 2.
* פני העם = הגדרה מספר 3.

8. א. עליך לכתוב את דעתך האישית.
ב. עליך לכתוב את דעתך האישית.

9. עליך לכתוב את דעתך האישית.

10. א. מידע, סוד, נְכוּנוֹת, קלפים, טֶפֶח
ב. ד. באותו רגע, תוך כדי הדיבור

המאמר "מצלמה חושפת שקרים לפי מדידת חום הפנים" שכתבה טראובמן תמרה ופורסם בעיתון "הארץ" ב-3.1.02 מציג בפנינו טכנולוגיה חדשה לזיהוי שקרנים. המכשיר החדש הינו מצלמה תרמית המודדת את החום הנפלט מגוף האדם ומתרגמת אותו לצבעים. על-ידי צילום הפנים ניתן יהיה לדעת מי משקר ומי לא. כאשר האדם משקר האזור מסביב העיניים מתחמם והצבע שמתקבל הוא לבן. תפעול המצלמה אינו מצריך מיומנות או איש מקצוע. בעזרת המצלמה ניתן לזהות שקרנים בלי ידיעתם. המצלמה יעילה יותר ממכונת הפוליוגרף המחייבת את הנבדק להיות מודע לבדיקה ומחייבת איש מקצוע כדי להפעילה. כמו-כן תוצאות בדיקת הצילום מתקבלות מיידית בניגוד למכונת הפוליוגרף. חיסרון הן בשיטה הישנה, מכונת הפוליוגרף, והן בשיטה החדשה, המצלמה התרמית, הוא כאשר האדם שולט בתגובותיו וכתוצאה מכך טמפרטורת הגוף לא תעלה.

עמוד 164

תרגיל 28

1. עלה	5. מבוגר	9. בחוץ
2. שונה	6. רחב	10. ישן
3. התחלה	7. סגור	11. חולה
4. קל	8. מפוזר	12. למטה

עמוד 164

תרגיל 29

1. מסתיר	9. מְכַבֵּה
2. פלילי	10. רע
3. נדיר	11. מכווץ
4. רגוע	12. ממשיך
5. מוזנח	13. סָבִיל
6. מְחַבֵּר	14. מְמַלֵּא
7. תָּד	15. מוצק
8. רעוע	16. רבים

עמוד 165

תרגיל 30 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות

(1) רחב	(14) אין
(2) בכה	(15) רטובה
(3) בהיר	(16) שתל
(4) שבעים	(17) שקיעה
(5) קבועים	(18) חכם
(6) זכרתי	(19) מפזרים
(7) צנועים	(20) חושך
(8) דומים	(21) עקום
(9) שנאה	(22) הקדים
(10) שקט ; לבן	(23) קשה
(11) מותרת	(24) מגלה
(12) ישר	(25) קשר
(13) בריא	

תרגיל 31 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות

6. זוג המילים: נסתר - גלוי • נפוץ - נדיר • הפסיק - המשיך • חרוץ - עצלן	1. זוג המילים: מנומס - חצוף • שמיעה - חרשות • מצופף - מרנח
7. זוג המילים: יושב - עומד • לבכות - לצחוק • תקין - מקולקל • קשה - קל	2. זוג המילים: גבוה - נמוך • חורף - קיץ • חמוץ - מתוק • פנוי - תפוס
8. זוג המילים: מקומט - מגוהץ • ער - ישן • פתוח - נעול • זקוף - כפוף • התחיל - סיים	3. זוג המילים: כבוי - דלוק • מחוספס - חלק • ממריא - נוחת • צועק - שותק
9. זוג מילים: רע - אויב • נפסל - נבחר • פורח - נובל	4. זוג מילים: רטוב - יבש • נקי - מלוכלך • פנימי - חיצוני • ישר - עקום
10. זוג מילים: שבור - שלם • פושט - לובש • אושר - צער • גדוש - ריק	5. זוג מילים: הוריד - תלה • הנמיד - הגביה • נכון - מוטעה

תרגיל 32 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות - בהקשר

1. (1) זנב - ראש
(2) חכמים - טפשים
(3) מוות - חיים
(4) מעט - הרבה

2. ראשון = אחרון ; נפתח = נסגר ; עיוורים = רואים ; חרשים = שומעים

3. א. אחרונות (שורה 1) = ראשונות , שלום (שורה 1) = מלחמה , קשה (שורה 1) = קל , גדלה (שורה 3) = קטנה , צפופה (שורה 4) = מרווחת
 ב. "מקומות מסתור" (שורה 4) = מקומות גלויים (מסתור - גלוי)

4. (1) קל = קשה , קצר (פסקה ח) = ארוך
(2) מעט (פסקה ג) = הרבה
(3) מהירים (פסקה ה) = איטיים

5. • מעמיס - פורק
 • השמנה - הרזיה
 • דוחה - מושך

6. (1) ברור
(2) פהה

7. (1) משפט 1: "אפשר להבין בלי מאמץ"
 משפט 2: "פחות, חסר ערך, לא חמור"
 משפט 3: "זריז"
 משפט 4: "מועט במשקלו"
(2) פָּבַד

עמוד 170

תרגיל 33

1. ירח	7. שב / בא
2. עמית / ידיד / רֵעַ	8. אות
3. מטרה	9. תינוק
4. תנועה	10. שי / דורון
5. מעניין	11. יראה
6. חשכה	12. בדיחה

עמוד 170

תרגיל 34 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות

1. מְטָה	9. כְּנִיָּה
2. כותל	10. דירה
3. מנעול	11. בדק
4. רוֹבֵד	12. רפוי
5. שכיח	13. כּוֹפֵּה
6. אֶבְנֵט	14. התמדה
7. יריעה	15. החדיר
8. פיתול	16. צריך

עמוד 171

תרגיל 35 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות

(1) סוף	(13) לבנה
(2) כועס	(14) שאון / המולה
(3) לזוז	(15) רקיע
(4) חודשים	(16) הקשיב
(5) זללן	(17) סרחון
(6) הפסדתי	(18) כתבה
(7) המציא	(19) הוראות
(8) נפלו	(20) כסף
(9) מרבד	(21) סופה
(10) חכם	(22) שופטים
(11) פוחד	(23) מוקירים
(12) יכול	(24) תערובת

עמוד 172

תרגיל 36 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות

- מעט
- חמה
- ארוחת
- מוקיון
- עזרה
- אחוז
- תנועת
- נתינת
- רכישת
- מריטת
- הכרחי
- הולכת
- עצירת
- חופשת
- הפסקה
- נפוצה / רווחת / שכיחה
- הצגת

עמוד 172

תרגיל 37 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות

(1) התאבקות	(19) מרבד
(2) פחד	(20) ארגמן
(3) קדרות	(21) רטט
(4) עָצַב	(22) בננה
(5) מטריד	(23) מלכלך
(6) הפרדה	(24) קללה
(7) ששון	(25) שט
(8) תמיהה	(26) הנחיה
(9) כָּעָה	(27) גאתה
(10) אבן	(28) סוודר

(11) עַר	(29) חֶשׂ
(12) מַתִּיחַס	(30) שְׁמִירָה
(13) שְׂרָרָה	(31) צָחֹר
(14) עֵפֶר	(32) לֶבֶן
(15) עֲלִיזוֹת	(33) אֵיכוֹת
(16) הַקְּשִׁיב	(34) הַשְּׁפִיעַ
(17) מִזִּיק	(35) קֶשֶׁט
(18) הַחֲרִישׁ	(36) הַסְּכִימַם

עמוד 174

תרגיל 38 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות (ניגודים, נרדפות)

11. מזמר - שָׁר (נרדפות)	1. רגוע - שָׁלוֹ (נרדפות)
• התעמת - התווכח	• ניגוד - סתירה
• עתה - עכשיו	• נבון - פיקח
	• רינה - שמחה
12. התיר - אסר (ניגודיות)	2. טָנָא - סל (נרדפות)
• עמוק - רדוד	• רעש - שאון
• קדימה - אחורה	• קרה - ארע
	• בוקר - שחרית
13. קניין - רכוש (נרדפות)	3. רווק - נשוי (ניגודיות)
• הסכית - שמע	• שקוף - אטום
• מנגינה - נעימה	• מחק - כתב
• ניגודיות - קוטביות	• מְאַמֵּת - מפריך
14. מְנַוֵּל - נְבִיאָה (נרדפות)	4. תלות - עצמאות (ניגודיות)
• גואל - מושיע	• עוצמה - חולשה
• עמום - מערפל	• מזרח - מערב
• מחריד - מזעזע	• הרחבה - צמצום

5. תָּפֶר - פָּרֶס (ניגודיות)
- צף - שוקע
 - יציאה - כניסה
 - ממריא - נוחת
6. עוֹדֵף - מַחְסוֹר (ניגודיות)
- קטנות - גדלות
 - צינה - חום
 - מסתייג - מסכים
7. מוֹפְשֵׁט - מוֹחְשֵׁי (ניגודיות)
- הִסְתַּיְגוּת - הִסְכְּמָה
 - לזרוק - לתפוס
8. תְּרַשִּׁים - אִיּוֹר (נרדפות)
- אימה - פחד
 - הִמְרָה - הַחֲלָפָה
 - עצור - שבוי
 - דיאגרמה - סְקָמָה
9. הַתְּקַדְמוֹת - הַתְּרַחֲקוֹת (ניגודיות)
- מתלונן - מְרַצָּה
10. סְבוּךְ - מַסּוּעַף (נרדפות)
- השמיט - החסיר
 - נכנע - נסוג
 - מסתור - מחבוא
15. אֶקְרָאִי - מְקַרִּי (נרדפות)
- אמד - העריך
 - שחרור - חילוץ
 - געגועים - כיסופים
 - גִּדָּשׁ - שָׁפַע
16. תְּרַעוּמַת - טְרוּנִיָּה (נרדפות)
- עלון - עיתון
 - השתמט - התחמק
17. כּוּבַע - מַגְבַּעַת (נרדפות)
- תִּקְנָה - גְּזָרָה
 - סלח - מָחַל
 - הכריע - הביס
 - מטוס - אווירון
18. עֵבֶר - עֵתִיד (ניגודיות)
- מולד - נלמד
 - רחוק - קרוב
 - חדש - יָשָׁן
 - מֵרַב - מִיְנִימוֹם
19. מוֹפֵת - נֶס (נרדפות)
- הִגִּיג - הִרְהוֹר
 - שמר - גִּוֵּן
 - מאופק - מְרַסֵּן
20. נֶזֶק - תּוֹעֵלַת (ניגודיות)
- חיובי - שלילי
 - עליון - תחתון
 - מתחיל - מסיים

תרגיל 39 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות - בהקשר (מילונאות, ניגודיות, נרדפות)

1. - חבורה
 - כנופיה
 - חבורה
 - כנופיה

2. - כותל
 - קיר
 - קיר
 - כותל

3. א. משפט 1 = "שנמצא במרחק קטן"
 משפט 2 = "אדם ביחס לבני משפחתו המורחבת"
 משפט 3 = "בקרבת מקום"
 ב. סמוך, ליד

4. התרחשה - ארעה (נרדפות)

- הוביל - ניד
- תצלום - תמונה
- רקד - חולל

5. (1) א. שכיח
 ב. נדיר

(2) - הופעותיו הבלתי פוסקות במשטרה סוקרו באמצעי התקשורת.

6. מאויים - תשוקות (נרדפות)

- גרגרות - רעבתנות
- מילולי - ורבלי
- מנדה - מקצה

7. א. תמורות = שינויים
 ב. תוססים = רועשים / שוקקים
 ג. חשפה = גילתה / הציגה
 ד. מסיבי = גדול

8. חרדה - פחד (נרדפות)

- מִיָּמֶן - מִתְּרָגֵל
- מומחה - מקצוען

עמוד 181

תרגיל 40 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות - בהקשר (מילונאות, ניגודיות, נרדפות)

1. א. ממילון אבן שושן: הגדרה מספר 2: "פְּנוּי לְטָקֶס אוּ לְמִסְבָּה חֲגִיגִית לְכַבּוּד מֵאֲרָע שְׂמַח"
 - ב. ממילון רב מילים: הגדרה מספר 1: "הרגשה של אושר ועליזות, מצב רוח שמח"
 - ג. הגדרה מספר 3.
- נימוק: מילון רב מילים מציג גישה סינכרונית. ההגדרות מופיעות על פי שכיחותם בשפה (בעברית בת ימינו), ועל כן נמצא מילות סלנג (מילון אבן שושן מציג גישה דיאכרונית)
- ד. ממילון אבן שושן: "גִּיל, שְׁשׁוֹן, הַרְגָּשָׁת סְפוּק וְרָצוֹן רַב, מִצַּב רוּחַ עֲלִיז" (מילים נרדפות לשמחה: גיל, ששון)
- ה. השוואה בין המילונים:

ההיבטים / הקריטריונים	מילון אבן שושן	מילון רב מילים
1. אטימולוגיה	מציין בתחילת הערך (נגזר משורש) [מן שמח]	לא מציין
2. המקור שממנו נלקחו המובאות	מציין מקורות (ירמיהו, אסתר, תענית, תחכמוני, סוכה)	לא מציין
3. רובד השפה	1 = לשון המקרא 2 = תלמוד, מדרש, לשון חז"ל (ת)	לא מציין
4. פרטים דקדוקיים	חסר (מנוקד) לא מציין שמדובר בשם מציין נ' - נקבה מציין [שמח]	מלא (לא מנוקד) וחסר (מנוקד) מציין שמדובר בשם מציין נ' - נקבה מציין בסוף הערך [ש.מ.ח] מציין נטיות בסוגריים מרובעים בסוף הערך (רבות, ריבוי בסמיכות).

הצגת הערך:

מילון אבן שושן: שם בכתב חסר (מנוקד)

מילון רב מילים: שם בכתב מלא (לא מנוקד) ובכתב חסר (מנוקד)

2. א. ממילון אבן שושן - הגדרה מספר 1: "כָּרַס, החֲלַק הַקֶּדְמִי שֶׁלִּמְטָה מִן הַחֲזָה, החֲלַק בְּגוֹף הָאָדָם אוּ בְּעַלֵי הַחַיִּים הַמְכִיל אֶת הַקֶּבֶה וְאֶת הַמַּעֲסִים"
- ממילון רב מילים - הגדרה מספר 1: "החלק של הגוף מתחת לחזה, שבתוכו מצויה מערכת העיכול"
- ממילון ההווה: הגדרה 1: "חלק בגוף האדם שמתחת לחזה".
- ב. הגדרה מספר 1 ממילון אבן שושן כוללת נרדפות: "כָּרַס, החֲלַק הַקֶּדְמִי שֶׁלִּמְטָה מִן הַחֲזָה, החֲלַק בְּגוֹף הָאָדָם אוּ בְּעַלֵי הַחַיִּים הַמְכִיל אֶת הַקֶּבֶה וְאֶת הַמַּעֲסִים". (מילה נרדפת לבטן: כרס).
- ג. הרְזִיָה (מילה מנוגדת להשְׁמָנָה)
- ד. פרי בטן - ממילון אבן שושן: הגדרה מספר 4.
- בטן האדמה - ממילון אבן שושן: הגדרה מספר 3, ממילון רב מילים: הגדרה מספר 2.
- כאב בטן - ממילון רב מילים: הגדרה מספר 1.
- ה. לפניך שתי טבלאות השוואה עם כל הקריטריונים: מילון ההווה מול מילון אבן שושן, ומילון ההווה מול מילון רב מילים.

(1) השוואה בין מילון ההווה למילון אבן שושן

טבלת הקריטריונים:

מילון ההווה	מילון אבן שושן	ההיבטים / הקריטריונים
לא מציין	מציין בתחילת הערך בסוגריים מרובעים [אכדית, ארמית, ערבית]	1. אטימולוגיה
לא מציין	מציין מקורות (משלי, מלכים, ביאליק, יונה, תשובות הגאונים)	2. המקור שממנו נלקחו המובאות
לא מציין	הגדרות 1. 2. 3. = לשון המקרא 4 = ב = ימי הביניים	3. רובד השפה
חסר (מנוקד) לא מציין שמדובר בשם מציין נ' - נקבה מציין בסוף הערך <בטן> מציין נטיות בסוגריים מרובעים בסוף הערך (רבים, ריבוי בסמיכות).	חסר (מנוקד) לא מציין שמדובר בשם מציין נ' - נקבה לא מציין מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [צורת נסמך, רבים, וריבוי בסמיכות]	4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות

הצגת הערך:

מילון אבן שושן: שם בכתיב חסר (מנוקד)

מילון ההווה: שם בכתיב מלא (לא מנוקד) ובכתיב חסר (מנוקד)

(2) השוואה בין מילון ההווה למילון רב מילים

טבלת הקריטריונים:

מילון ההווה	מילון רב מילים	ההיבטים / הקריטריונים
לא מציין	לא מציין	1. אטימולוגיה
לא מציין	לא מציין	2. המקור שממנו נלקחו המובאות
לא מציין	לא מציין	3. רובד השפה
חסר (מנוקד) לא מציין שמדובר בשם מציין נ' - נקבה מציין בסוף הערך <בטן> מציין נטיות בסוגריים מרובעים בתחילת הערך (רבים, ריבוי בסמיכות).	מלא (לא מנוקד) וחסר (מנוקד) מציין שמדובר בשם ליד הערך מציין נ' - נקבה מציין בסוף הערך [ב.ט.ג.] מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [רבים, וריבוי בסמיכות]	4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות

הצגת הערך:

מילון אבן שושן: שם בכתוב חסר (מנוקד)

מילון ההווה: שם בכתוב חסר (מנוקד)

תרגיל 41 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות - בהקשר (מילונאות, ניגודיות, נרדפות)

א. ממילון אבן שושן: הגדרה 2.

ב. לפניך השוואה עם כל הקריטריונים - בחר שני קריטריונים להשוואה.

מילון ההווה	מילון אבן שושן	ההיבטים / הקריטריונים
לא מציין	מציין בתחילת הערך בסוגריים מרובעים [ארמית, ערבית]	1. אטימולוגיה
לא מציין	מציין מקורות (ישעיה, פסיקתא, עגנון, סנהדרין)	2. המקור שממנו נלקחו המובאות
לא מציין	1 = לשון המקרא 2 = תלמוד, מדרש, לשון חז"ל (ת) 3 = תלמוד, מדרש, לשון חז"ל (ת)	3. רובד השפה
חסר (מנוקד) לא מציין לא מציין מציין בסוף הערך <פער> מציין נטיית רבים בסוגריים מרובעים בתחילת הערך (רבות, ריבוי בסמיכות).	חסר (מנוקד) מציין (פ"י) לא מציין מציין בתחילת הערך מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [שם פועל, הווה, עתיד]	4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות

הצגת הערך:

מילון אבן שושן: שורש (אחרי השורש מציג המילון את הנטייה של השורש בבניינים שונים בצורת עבר נסתר)

מילון ההווה: צורת ההווה

ג. ממילון אבן שושן וממילון ההווה: הגדרה מס' 1: "פתח לרווחה"

ד. הפירושים המובאים במילון אבן שושן ו**אִינַם** מובאים במילון ההווה הם פירושים 2 ו-3. הסיבה: מילון אבן שושן מסתמך על מקורות עתיקים כגון התלמוד ופחות על העברית החדשה, ואילו מילון ההווה מתייחס לעברית המודרנית.

עמוד 184

תרגיל 42

1. ירקות = עגבניה, פלפל, מלפפון, גזר
2. פרח = ורד, צבעוני, כלנית, חרצית, נרקיס, אירוס, נורית
3. דָּבַר = אמר, סח, הגיד, הביע, חָנָה, טען
4. בֵּית = דירה, משכן, מעון, אוהל
5. צבע = ורוד, כתום, אדום, שחור, לבן, צהוב
6. רָכַב = גיפ, טרקטור, אופנוע, אוטובוס, מיניוון,

עמוד 185

תרגיל 43

1. בית ספר
2. דיג
3. אופנה
4. תיאטרון
5. בנק
6. מלחמה

עמוד 185

תרגיל 44

- א. צירוף מכליל: "מוצרי חשמל". המילים המוכללות בצירוף זה: מכונת כביסה, מכונת ייבוש, תנור, מזגן, מיקסר, מקרר, קומקום, מחשב
- ב. שדה סמנטי: "מוצרי חשמל". המילים השייכות לשדה סמנטי זה: טכנאי, חשמל, תחנת כוח, התחשמלות, זהירות, מזגן, מחשב, מתג, שקע, קירור, חימום, אנרגיה

תרגיל 45 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות - בהקשר

- (1) השדה הסמנטי "חטיפים בריאותיים": פירות, ירקות טריים, גבינות רזות, יוגורט, גלידת יוגורט, קרטיב ממיצי פרי ועוגיות דלות שומן.
- (2) המילים מיוחסות אל ההורים (המשפחה).
- (3) השימוש בהיכללות משרתת את טענת הכותב.
- לאורך כל המאמר טוען הכותב כי חוסר בפעילות גופנית גורם להשמנה המובילה להתפתחות מחלות. כדי למנוע תופעה זו בקרב ילדים ומתבגרים צעירים כל המשפחה צריכה לקחת חלק בשינוי אורח החיים. באמצעות ההיכללות "חטיפים בריאותיים" מפרט הכותב את המזונות שמומלץ שיהיו בבית בהישג יד.

תרגיל 46 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות - בהקשר

- א. (1) מילים או ביטויים מן השדה הסמנטי "תחושות חיוביות": אושר, אהבה, הערכה עצמית.
- (2) מילים או ביטויים מן השדה הסמנטי "תחבולות ותכסיסי הטעיה": פיתוי, הבטחות שווא, אשלויות.
- ב. המילים מן השדה הסמנטי "תחושות חיוביות" מיוחסות לצרכנים.
- המילים מן השדה הסמנטי "תחבולות ותכסיסי הטעיה" מיוחסות למפרסמים.
- ג. השימוש בשני השדות הסמנטיים מדגיש את טענת הכותבת. המפרסמים נוקטים בתחבולות ובתכסיסי הטעיה כדי ליצור אצל הצרכן תחושות חיוביות שיובילו אותו לקניה. הצרכן מושפע מהפרסומות, הוא מתפתה להבטחות השווא, וכתוצאה מכך הוא צורך מוצרים לאו דווקא בשל צורך מממשי. בשילוב שני השדות הסמנטיים המפרסמים מעצבים לצרכן את תפיסת העולם ואת דרכי ההתבוננות שלו.

תרגיל 47 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות - בהקשר

- א. (1) • השדה הסמנטי שבא לידי ביטוי בפסקה ה הוא ציוד רכיבה.
• בולם זעזועים קדמי, בולם זעזועים במושב, שלדת אלומיניום, 24 הילוכים, מכנסי רכיבה, תיק גב, תיק צד, כפפות, חולצות, כובע נגד שמש וקסדה.
- (2) השימוש בשדה הסמנטי מדגיש את טענת הכותב כי הרכיבה על אופניים זולה בהרבה מנהיגה ברכב. הכותב מפרט את הציוד הנדרש מרוכב האופניים כדי להדגיש כי הרכיבה על אופניים בתוספת ההוצאות אינה יקרה ואף זולה יותר מההוצאות על רכב.

תרגיל 48 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות - בהקשר

1. א. ממילון אבן שושן: הגדרה מס' 2.
- ב. (4)
- ג. גאות
- ד. לפניך השוואה עם כל הקריטריונים - בחר שני קריטריונים להשוואה.

מילון ההווה	מילון אבן שושן	ההיבטים / הקריטריונים
לא מציין	מציין בתחילת הערך (נגזר משורש) [מן שפל]	1. אטימולוגיה
לא מציין	מציין מקורות (תהילים, כתובות, הנגיד)	2. המקור שממנו נלקחו המובאות
לא מציין	1 = לשון המקרא 2 = עברית חדשה (ח) 3 = עברית חדשה (ח)	3. רובד השפה
חסר (מנוקד) לא מציין שמדובר בשם לא מציין מציין בסוף הערך <פער> לא מציין	חסר (מנוקד) לא מציין שמדובר בשם מציין ז' = זכר מציין בתחילת הערך מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים	4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות

2. היחס בין ההגדרות של המילה "כיפה" הוא פוליסמי מכיוון שכל הפירושים נמצאים תחת אותו ערך מילוני, ויש קשר סמנטי / דמיון מטפורי בין ההגדרות.

הצגת הערך:

מילון אבן שושן: שם בכתיב חסר (מנוקד)

מילון ההווה: שם בכתיב חסר (מנוקד)

תרגיל 49 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות

א. לפניך שתי טבלאות השוואה עם כל הקריטריונים: מילון ההווה מול מילון אבן שושן, ומילון ההווה מול מילון רב מילים.

(1) השוואה בין מילון ההווה למילון אבן שושן

טבלת הקריטריונים:

מילון ההווה	מילון אבן שושן	ההיבטים / הקריטריונים
לא מציין	מציין בתחילת הערך בסוגריים מרובעים [אכדית, ארמית]	1. אטימולוגיה
לא מציין	מציין מקורות (שופטים, מלכים, ביאליק)	2. המקור שממנו נלקחו המובאות
לא מציין	1 = לשון המקרא 2 = עברית חדשה	3. רובד השפה
חסר (מנוקד) לא מציין שמדובר בשם מציין ז' - זכר מציין בסוף הערך <ספף> מציין נטית רבים בסוגריים מרובעים בתחילת הערך.	חסר (מנוקד) לא מציין שמדובר בשם מציין ז' - זכר לא מציין מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [צורת נסמך, שייכות, רבים, וריבוי בסמיכות]	4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות

הצגת הערך:

מילון אבן שושן: שם בכתיב חסר (מנוקד)

יחס הומונימי בין הפירושים

מילון ההווה: שם בכתיב חסר (מנוקד)

יחס פוליסמי בין הפירושים

(2) השוואה בין מילון ההווה למילון רב מילים

טבלת הקריטריונים:

מילון ההווה	מילון רב מילים	ההיבטים / הקריטריונים
לא מציין	לא מציין	1. אטימולוגיה
לא מציין	לא מציין	2. המקור שממנו נלקחו המובאות
לא מציין	לא מציין	3. רובד השפה
חסר (מנוקד) לא מציין שמדובר בשם מציין ז' - זכר מציין בסוף הערך <ספן> מציין נטית רבים בסוגריים מרובעים בתחילת הערך.	מלא (לא מנוקד) וחסר (מנוקד) מציין שמדובר בשם ליד הערך מציין ז' - זכר מציין בסוף הערך [ס.פ.פ.] מציין נטית רבים בסוף הערך בסוגריים מרובעים.	4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות

הצגת הערך:

מילון רב מילים: שם בכתיב מלא (לא מנוקד) ובכתיב חסר (מנוקד)

יחס פוליסמי בין הפירושים.

מילון ההווה: שם בכתיב חסר (מנוקד)

יחס פוליסמי בין הפירושים

ב. הפירוש שמובא במילון רב מילים ואינו מובא במילון אבן שושן הוא פירוש מספר 3 מכיוון שמילון רב מילים מתייחס לעברית המודרנית, בניגוד למילון אבן שושן המסתמך על מקורות עתיקים כגון התלמוד ופחות על העברית החדשה.

הערה: שים לב, במילון אבן שושן מופיע פירוש שאינו מופיע במילון רב מילים (פירוש ב').

הסיבה: מילון אבן שושן מסתמך על מקורות עתיקים, בניגוד למילון רב מילים.

ג. (4)

תרגיל 50 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות - בהקשר

א.

מילון רב מילים	מילון אבן שושן	ההיבטים / הקריטריונים
מלא (לא מנוקד) וחסר (מנוקד) מציין שמדובר בשם בתחילת הערך (המון ₂ - משמש כתואר הפועל בלשון הדיבור) מציין ז' - זכר מציין בסוף הערך [ה.מ.י.] מציין נטייה בסוגריים מרובעים בסוף הערך.	חסר (מנוקד) לא מציין שמדובר בשם מציין ז' - זכר לא מציין מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים	פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות

הצגת הערך:

מילון אבן שושן: שם בכתיב חסר (מנוקד)

יחס פוליסמי בין הפירושים

מילון רב מילים: שם בכתיב מלא (לא מנוקד) ובכתיב חסר (מנוקד)

יחס הומונימי בין הפירושים.

ב. ממילון אבן שושן: רעש, שאון

ג. (1) מילון אבן שושן

(2) ב.

ד. הגדרה מספר 4 - בשיר כתוב: "המון חברים" הכוונה היא להרבה חברים. בפירוש 4 כתוב:
"הרבה, שפע".

ה. הגדרה מס' 1.

הבנה והבעה

1. א. הוויכוח הגדול - האם מנגנון רכישת השפה הוא מולד או הילד לומד את השפה מסביבתו ומשפר את שליטתו בה בדרך של ניסוי וטעייה.
ב. לטענת ד"ר סנדלר מדובר במנגנון מולד שכן אם היה מדובר במנגנון שרובו תרבותי ומבוסס על ניסוי וטעייה, היו עוברים דורות רבים עד לגיבושו של מבנה לשפה.
2. א. שני המאפיינים הלשוניים של שפת הסימנים בשבט אל-סייר:
(1) אוצר המילים - דוברי השפה יכולים לתאר דברים שאין להם מילה.
(2) סדר המילים מיוחד - "גבר כדור נותן"
ב. סדר המילים המיוחד של שבט אל-סייר מעיד על חוקיות של המוח האנושי אשר "מלביש" מבנה פורמלי על משפטים.
3. שפת הסימנים הניקרגואית מוזכרת כדי לחזק את התיאוריה כי במוח קיים מנגנון מולד העוזר ברכישת שפה. (גם שפת הסימנים הניקרגואית התפתחה באופן ספונטי).
4. החוקרים התרשמו מהפתיחות ומגישתם של בני השבט אל החרשים שבתוכם ומהשתלבותם בחיי הקהילה.
5. א. ד. היכולת הלשונית אצל בני האדם מולדת.
ב. החוקיות שבשפת הסימנים הבדואית היא אחד החיזוקים לכך שהיכולת הלשונית מולדת.
6. עליך לכתוב את דעתך האישית.
7. כתוב לְמָה מתייחסים האזפורים האלה:
היא = שפת הסימנים של השבט הבדואי
לו = מייסד יחיד
הם = בני הדור שני של החרשים
הוא = תושב הכפר ששימש מתורגמן
לשמרה = השפה הייחודית של השבט

(1) המאמר "סימן שנולדים עם זה" שנכתב על-ידי צבי סער, ופורסם בעיתון "הארץ" ב-22.2.05 עוסק בויכוח שניטש שנים: האם היכולת הלשונית אצל בני האדם מולדת על-ידי בחינת התפתחותה של שפת הסימנים הייחודית בשבט הבדואי אל-סייד. שפת הסימנים של השבט אינה מושפעת משום שפה אחרת. היא התפתחה באופן ספונטני ולה אוצר מילים משלה ומבנה משפטים מיוחד. החוקיות שבשפה זו מחזרת את התיאוריה של החוקרים בדבר היכולת הלשונית המולדת. לבני האדם, טוענים החוקרים, יש מנגנונים מוחיים ייחודיים לשפה אשר בזכותם הם יכולים לדבר. המנגנונים האלה אינם תלויים בהתפתחות של דורות, ואם היה מדובר במנגנונים של התפתחות תרבותית, טוענת ד"ר סנדלר, היו עוברים דורות רבים עד לגיבושו של מבנה לשפה.

(2) ערך אנציקלופדי:

שבט אל-סייד

שבט אל-סייד שבנגב מדרום לחורה מונה כיום כ- 3500 בני אדם. הערכה היא שלפני כ- 70 שנה החלה להתפתח בכפר באופן ספונטני שפת סימנים ייחודית אשר לא הושפעה משום שפה אחרת - מדוברת או מסומנת. דוברי שפה זו בכפר הם לא רק החרשים, אלא גם השומעים. שפה זו עשירה ויש בה סדר מילים קבוע: נושא, שם עצם, פועל - למשל: "גבר כדור נתן". כמו כן מילת השלילה מופיעה בסוף המשפט למשל "ישוב לא". שפת הסימנים נחשבת לשפה אלטרנטיבית בכפר, והחרשים משתלבים בחיי הקהילה בצורה רגילה לכל דבר ולא כבעלי מגבלה.

9. א. בקבוצת הגיל 35-44 אחוז האנשים עם אובדן השמיעה הוא 6.3%, ואילו בקבוצת הגיל 65+ אחוז האנשים עם אובדן שמיעה הוא 29.1%.

ב. המסקנה שניתן להסיק מהנתונים על מספר האנשים עם אובדן שמיעה היא שכאשר מתבגרים השמיעה אובדת.

10. בתרשים העוסק באחוז החרשים לפי גילאים עולה כי אחוז החרשים עד גיל 65 עולה בקצב מתון (עליה של 10% במשך 65 שנה). לעומת זאת אחוז החרשים מגיל 65 עולה בקצב מהיר (עלייה של 10% כל שנה). המסקנה שניתן להסיק מן הנתונים היא שמגיל 65 הסבירות שאנשים יאבדו את שמיעתם גבוהה.

אוצר המילים והמשמעים

11. א. חרשים - שומעים (ניגודיות)

- חיבור - חיסור
- ותיק - חדש

ב. התפרצות

12. א. (1) עושר

ב. (2) הזדמנות שאינה תדירה

13. ג. במשפט הראשון משמעות הצירוף הוא יחסי קירבה והבנה, ואילו במשפט השני משמעות הצירוף הוא הלשון שבה מדברים.

14. א. (1) הגדרה מספר 2.

(2) הגדרה מספר 1.

ב. (1) שתי מילים נרדפות למילה "סימן": אות, תו.

(2) * סימן חיים = הגדרה מספר 6

* סימן חילוק = הגדרה מספר 1

* סימן קריאה = הגדרה מספר 1

ג.

מילון רב מילים	מילון אבן שושן	ההיבטים / קריטריונים
מציין בסוגריים מרובעים בתחילת הערך [יוונית]	מציין בסוגריים מרובעים בתחילת הערך [יוונית, ערבית]	1. אטימולוגיה
לא מציין	מציין מקורות מספרות עגנון ומנדלי וציטוטים מתוספתא ויבמות	2. המקור שממנו נלקחו המבואות
לא מציין	ת = תלמוד, מדרש, לשון חז"ל ח = עברית חדשה	3. רובד השפה
חסר (מנוקד) ומלא (לא מנוקד) מציין שמדובר בשם עצם מציין ז' = זכר לא מציין מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים [צורת רבים וצורת נסמך] מציין רשימת חברי המשפחה בסוף הערך (מסומן באות מ' בתוך עיגול)	חסר (מנוקד) לא מציין שמדובר בשם מציין ז' = זכר לא מציין מציין נטיות בסוף הערך בסוגריים מרובעים. [צורת נסמך, צורת רבים וצורת ריבוי בסמיכות]	4. פרטים דקדוקיים כתיב חלקי דיבר מין שורש נטיות

הערה: האות הקטנה ת' מעל המילה "סימן" סימן³ מציינת כי המילה היא מספרות התלמודים והמדרשים העתיקים

הצגת הערך :

מילון אבן שושן: שם בכתוב חסר (מנוקד)

מילון רב מילים: שם בכתוב מלא (לא מנוקד)

עמוד 200

תרגיל 52

1. עת , עט
2. עמד , אמד
3. תבעה , טבעה
4. תחנה , טחנה
5. אל , על
6. מכר , מחר

שם העצם	צורת היחיד של שם העצם	הוספת שם תואר לצורת היחיד	מינו של שם העצם
כְּבִישִׁים	כביש	ארוך	זכר
מִדְפָּסֹת	מדפסת	חדשה	נקבה
גְרוּטָאוֹת	גרוטאה	ישנה	נקבה
שַׁחְקָנִים	שחקן	נמוך	זכר
מַחְסָנִים	מחסן	מוזנח	זכר
חֲרָסִינֹת	חרסינה	גדולה	נקבה
אַרְנָקִים	ארנק	חדש	זכר
מְכוּנוֹת	מכונה	חדשה	נקבה
צְמָתִים	צומת	גדול	זכר
חֲצֵרוֹת	חצר	נקייה	נקבה
תְּנוּרִים	תנור	חדש	זכר
תְּאֵנִים	תאנה	מתוקה	נקבה
כְּדוּרִים	כדור	עגול	זכר
צְפַרְדְּעִים	צפרדע	גדולה	נקבה
עָרִים	עיר	גדולה	נקבה
דְּבוּרִים	דבורה	גדולה	נקבה
מְסַדְרוֹנוֹת	מסדרון	ארוך	זכר
סִפְרִיּוֹת	סוכריה	מתוקה	נקבה
לְבָנִים	לבנה	גדולה	נקבה
רְחוּבוֹת	רחוב	סואן	זכר

תרגיל 2 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות (מספר מונה)

- שלושת אלפים שמונה מאות חמישים וארבעה
- שנים עשר, שלושה
- ארבע מאות שלושים ושתיים, ארבעת אלפים שלושים ושתיים
- אָחַד
- שלושה, אָחַד, חמש
- שלושים ושישה אלף
- חמישה, שלושה
- חמש עשרה, שישה
- אלפים ואחת עשרה, שתיים עשרה

10. שלושת , שלושת , בשלוש
11. אלף תשע מאות שבעים ושש , שמונה
12. עשרים ושבע , חמישה
13. חמש , שלושים ושתים
14. שישים ושמונה , שבעת אלפים
15. שנים עשר , עשרים וחמישה אלף ושבעים חמש
16. ארבעה עשר , חמשת , אחד עשר אלף ושישה
17. אלפים ותשע , שנים
18. תשע מאות שמונים ושבעה אלף
19. שלוש , ארבע
20. עשרה
21. ארבע עשרה
22. שש , ארבעים ושנים אלף
23. שישה , שתי
24. שלושת אלפים ושישה
25. ארבעת , שמונה
26. שמונה עשר , חמישים וחמישה
27. שנים , ארבע
28. שש , ארבעה
29. חמישה עשר , שלושה
30. עשרים וארבעה , שתי

עמוד 206

תרגיל 3 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות (מספר מונה)

1. עשרים ושנים
2. שש
3. שלושת
4. שבעה , שש מאות וארבעה
5. חמשים וחמשה
6. שלושה , עשרים ושבעה
7. שלוש
8. ארבע , עשרים ושמונה
9. אלף תשע מאות תשעים ושבע
10. ששה , שבעה
11. מאתים ארבעים ושתים

12. שלושת , שבֵּעָה עֶשֶׂר
13. עֶשְׂרָה , אַרְבַּע
14. שלושים וְאַחַת אֶלֶף
15. תִּשְׁעָה
16. שְׁנַיִם עֶשֶׂר , שְׁמוֹנֶה
17. תִּשְׁעָה עֶשֶׂר אֶלֶף
18. אַרְבַּעַת , אַרְבַּע
19. שלושה , שְׁמוֹנִים וְאַחַד
20. חֲמִשׁ , שְׁלוֹשׁ עֶשְׂרֵה
21. עֶשְׂרִים וְשִׁבְעָה
22. תִּשְׁעָה , שְׁנַיִם
23. תִּשְׁעָה עֶשֶׂר אֶלֶף , תִּשְׁעָה עֶשֶׂר אֶלֶף
24. עֶשְׂרִים וְאַחַת , שְׁנַיִם
25. אֶלֶף וְחֲמִשָּׁה

עמוד 208

תרגיל 4 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות (מספר סידורי)

1. תשיעית
2. חמישי
3. ראשון , שלישית
4. שנים עשר
5. שלושים ותשעה
6. עשרים וחמישה
7. שמיני
8. שמונים ושש
9. ארבעים וחמש
10. תשעים ושש

עמוד 210

תרגיל 5 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות (מספר סתמי)

1. שתים עשרה
2. שתים , חמישים ושמונה
3. חמש , עשרים ושבע
4. שמונה , שבע, תשע
5. ארבעים ושש

6. שלושים וארבע , עשרים ושלוש
7. שלוש מאות שמונים וחמש
8. שישים ואת
9. שלוש עשרה
10. שבע עשרה
11. שלוש עשרה
12. חמישים וחמש , חמישים וארבע, חמישים ושש

עמוד 210

תרגיל 6 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות (סידורי וסתמי)

1. שביעית , עשרים ושמונה
2. חמש עשרה, שישה עשר
3. ארבעים ושלושה
4. שלושים ושש , שתים עשרה
5. שלוש , תשע , רביעי
6. שבע עשרה
7. ארבעים ושתים , שתים עשרה
8. שמונים וחמש , שבעים ותשע
9. חמישית , רביעי, שישי
10. שמונים ושמונה , אחת , חמש , חמש , ארבע
11. רביעי ,
12. שישי , שביעית , שש

עמוד 211

תרגיל 7 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות (מונה, סידורי, סתמי)

1. תשעה עשר אָלף
2. שבעים ושמונה
3. שנים עשר
4. שלוש , שמונה
5. שנים , עשרים ושבעה
6. שבעת אֶלפים שמונה מאות חמשים וחמשה
7. עשרים וששה , תשעים ושש , שלושים וארבעה
8. שמונה עשר , שמונה

9. שש עשרה , עשרים ושנים
10. שלוש , שבע
11. שלושה עשר , חמשה
12. תשיעי , אחד עשר , תשע עשרה
13. שלוש , תשעים ושבע
14. שבעה עשר , וחמשים וארבע
15. שמונים ושמונה , ארבעה
16. עשרת , שני
17. שנים עשר אלף
18. ראשון , חמשה
19. שלושה
20. ארבעת אלפים שמונה מאות שמונים ושנים

עמוד 212

תרגיל 8 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות (מספר חלקי, מספר מעורב)

1. שמונה שעות וחצי
2. שני רבעים , שני רבעי
3. ארבע חלקי חמש
4. שני שלישי
5. חמישה חדרים וחצי , שלושה חדרים וחצי
6. ארבע שעות וחצי , שעתיים ורבע

עמוד 213

תרגיל 9 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות - תרגיל סיכום (מונה, סידורי, סתמי, חלקי, מעורב)

1. שלושים ושישה , שלושים ושש
2. שני מלפפונים וחצי , ארבע , שלוש
3. אלפים ושמונה , עשרים ואחת. עשרים ושנים , שלושה , עשרים וארבעה. חמשת אלפים חמש מאות שישים ושבע , שלוש מאות אלף
4. חמישים וחמש
5. מאה ועשרה אלף עשרים ושנים
6. חמישה , שלישי ל-5
7. עשרים ושנים , שנים
8. ארבע עשרה
9. אלף מאתיים ושבע , שלושת אלפים שש מאות תשעים וחמש

10. ארבעת , רביעית
11. שישים ושש , שמונים וחמישה , ארבעים ושבעה
12. שלושה , שלושת , חמישה עשר אלף שש מאות שישים ושלושה
13. שלושה רבעים , שלושת אלפים שמונים וחמש
14. מאה שלושים ותשע , שבע , שמינית
15. תשעים ואחד , שמונים ושבעה
16. עשרה , חמישה
17. ארבעים וחמש , שישים ושש
18. אָחַד , שישים אחוזים וחצי
19. חמש , מאתים וארבע
20. עשרים וחמש , שנים , מאה עשרים ואחת
21. תשעה , חמישים וארבעה אלף שמונה מאות שמונים ושבעה
22. ארבעה , שתי
23. תשעה זרי פרחים וחצי , שבעה עשר
24. שלושים וחמישה אלף ארבע מאות עשרים ואחד
25. עשרים ותשע , חמישים ואחת
26. מאתים ארבעים ושתיים
27. ארבעת אלפים שבע מאות חמישים ושמונה , חמשת אלפים שש מאות שישים וחמישה
28. השניה , אָחַד
29. חמישה , ארבעת
30. עשרים ושבע , עשרים ושבע

עמוד 214

תרגיל 10 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות - תרגיל סיכום (מונה, סידורי, סתמי, חלקי, מעורב)

1. אחת , אָחַד , אָחַד
2. אַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה , שְׁבַעַה
3. עֶשְׂרֵה
4. שְׁלוֹשִׁים וּשְׁמוֹנֶה אֲלָף , שְׁלוֹשׁ מֵאוֹת
5. שְׁלוֹשׁ פְּרוֹסוֹת וְחֲצִי , שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי. אַרְבָּעָה , חֲצִי
6. תִּשְׁעָה עֶשְׂרֵי
7. שְׁבַע עֶשְׂרֵה
8. תִּשְׁעָה עֶשְׂרֵי , שְׁמוֹנֶה
9. שְׁנֵי שְׁלִישֵׁי
10. שְׁלוֹשׁ מֵאוֹת אַרְבָּעִים וְשִׁשָּׁה , שְׁנֵי רְבָעִים

11. שלושה , שתי
12. ארבע מאות ושתיים
13. שמונה , שנים
14. עשרים ושמונה
15. מאה ואחד עשר , ארבעת
16. שש , מאה וארבע
17. שלושים ושנים
18. אחד עשר , חמשים וששה
19. שתי , שתי
20. אחד , שני שלישים
21. ארבעת , שתיים עשרה
22. עשרים ושמונה , חמש
23. חמשה עשר אָלף
24. ארבע , ארבעת
25. ארבעת אלפים ארבע מאות שלושים וחמשה , שבעים וחמש
26. תשעה אַחוּזים וחצי
27. מאתיים חמשים וחמשה
28. ארבע , שש , ששה

עמוד 216

תרגיל 11 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות - בהקשר

1. א. אלפים ושמונה , שמינית , עשרים ואחת. שלושים שישים ושש
 ב. שלושים ושבע , ארבעים וחמש , מאה ושמונה , שבע מאות
 ג. שלושה עשר , ארבעת אלפים ושבע מאות , שלושים ושש
 ד. שמונה מאות , שמונה
 ה. מאתיים ארבעים וארבע, שישים ושמונה
2. א. חמש מאות ותשעה , מאה ואחת , חמש
 ב. אלפים ושבע , שלוש מאות שישים וחמשה
 ג. מאה עשרים ושלוש , מאה עשרים וארבע
 ד. עשרים ואחד , חמש מאות ועשרה , מאה שלושים ושמונה , מאתיים

עמוד 217

תרגיל 12 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות - בהקשר

שש מאות , עשרים ושלושה , תשע עשרה , שש. אָחַד , שני. שישה , שנים עשר.

עמוד 217

תרגיל 13 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות - בהקשר

אפס נקודה שנים עשר אחוזים , אלף שלושים ושש. אפס נקודה שישים ותשעה אחוזים, שלושה וארבעים ותשע. אפס נקודה שלושה עשר אחוזים, חמישה וארבעים ושבע.

מילות היחס

עמוד 219

תרגיל 1 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות

1. אָצֶלֶם
2. בְּגִלְוֹן
3. אֶתְכֶם
4. בְּשִׁבְלֵן
5. אֶתְךָ
6. אֶתְכוֹן
7. אוֹתְךָ

עמוד 220

תרגיל 2 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות

1. בְּלַעְדִּיָּה
2. לְגַבִּיָּהֶם
3. לְפַנִּיָּהֶם
4. אֶלֵיכֶם
5. אֶלַיְךָ
6. עֲלֵיכֶם
7. קְלַפִּיךָ

עמוד 221

תרגיל 3 - תרגיל בנוסח בחינת הבגרות - תרגיל סיכום

1. לְמַעַנִּים
2. מֵעֲלִיךָ
3. אֶלֵיָּהֶם
4. עִמָּךָ
5. אוֹתְךָ
6. אֶתְכוֹן
7. בְּשִׁבְלֵם
8. מֵאַחֲוֹרַיְךָ
9. בְּגִלְלֵם
10. עֲלִיךָ , אֶצְלֶךָ
11. בְּלַעְדֵיכֶם

- 12. אֲלֵיכֶם
- 13. בְּלַעְדֵי
- 14. אַחֲרַיִךְ , אַתָּךְ
- 15. עָלֶיךָ
- 16. אֶצְלָכֶם
- 17. מֵאַחֲרָיו
- 18. מִכֶּם
- 19. לְפָנֶיךָ
- 20. בְּפָנֵיהֶם
- 21. אֶצְלֶךָ
- 22. בְּלַעְדֵּיו
- 23. אֶצְלָם
- 24. אֶתְכֶם
- 25. עִמָּכֶם